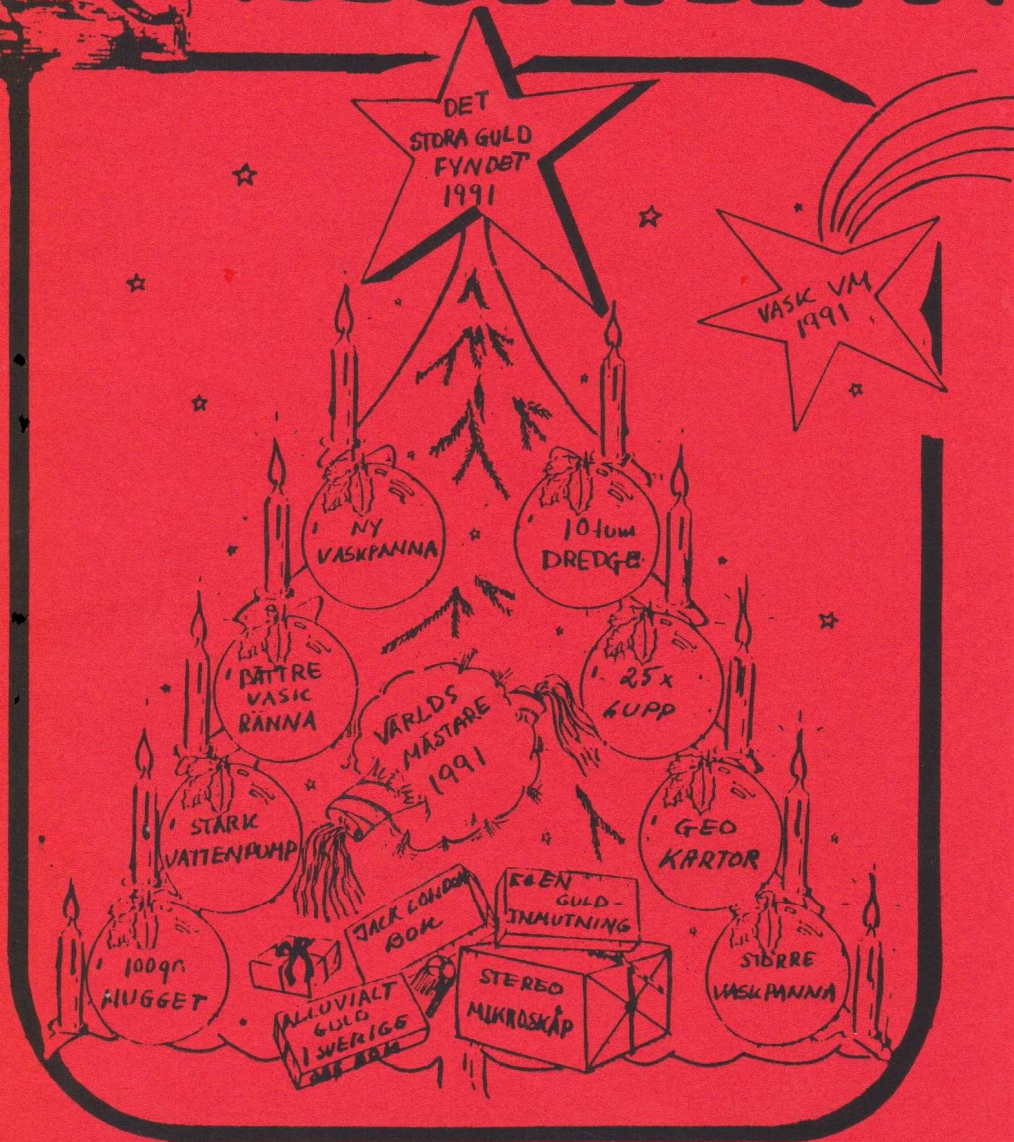

GULD NR.12 1990 VASKAR'N

Svenska Guldvaskarföreningen

2

STYRELSE

ORDFÖRANDE

Johnny Hagberg
Moränvägen 26
136 51 HANINGE
tel. 0750-258 86

SEKRETERARE

Sten Bergström
Kolmårdsvägen 65
181 64 LIDINGÖ
tel. 08-766 14 04

KASSÖR

Henrik Nyman
Hackstavägen 8A
184 00 ÅKERSBERGA
tel. 0764-217 88

LEDAMOT

Rolf Saxström
Mjölmarvägen 5
791 46 FALUN
tel. 023-343 22

LEDAMOT

Hans Wallin
Bogårdsvägen 9
803 48 GÄVLE
tel. 076-166 380

SUPPLEANT

Ken Karlsson
Rudolfsv. 11
714 00 KOPPARBERG
tel. 0580-11102

REVISOR

Sven Kiuru
Snickaregatan 7
714 00 KOPPARBERG
tel. 0580-115 01

REVISOR

Bertil Olofsson
Industrigatan 7 B
112 46 STOCKHOLM
tel. 08-542 960

REDAKTÖR FÖR GULDVASKAREN

Johnny Hagberg

Svenska Guldvaskarföreningen

STYRELSEN HAR ORDET.

Ännu en vasksäsong är lagd till handlingarna. Det stora efterlängtade vaskguldshöjningen som vi alla drömmer om synes tyvärr ännu inte ha gjorts i Sverige. Skulle det till äventyrs ha gjorts, så verkar det vara en djupt bevarad hemlighet.

En förändring har skett i styrelsen. Efter att ha innehaft sysslan som kassör sedan föreningen bildades tyckte Anneli det var dags att släppa ifrån sig föreningens räkenskaper. Årsmötet i Lannavaara valde så Henrik Nyman från Åkersberga till ny kassör. Henrik som vaskat endel i Finland, Australien har också en egen inmutning vid Nittälven där han utfört endel UV dredging. Han var också med i den svenska grupp av vaskare som deltog i årets VM i Dawson.

Samtidigt som vi välkomnar Henrik till en viktig syssla i styrelsen, vill vi också ge Anneli ett varmt tack för hennes värdefulla arbete som SGFs första kassör.

Styrelsen önskar härmed alla medlemmar GOD JUL OCH ETT GOTT NYTT ÅR med många spännande guldfynd.

GOD JUL

KOPPARBERGS TURISTVERKSAMHET

Ljusnarsbergs kommun

PRESS-RELEASE**GULD-VM****ÄNNU ETT VM TILL SVERIGE 1991!**

Denna gång gäller det **guldvaskning**. World Gold Panning Association har givit Svenska Guldvaskarföreningen uppdraget att arrangera 1991 års världsmästerskap i guldvaskning. Mästerskapet kommer att äga rum 5-11 augusti i Kopparberg. För värdskapet står Ljusnarsbergs Kommun som därmed påtagit sig det ekonomiska ansvaret.

Det blir den 14:e gången som ett världsmästerskap i denna teknikgren går av stapeln. En gång har en svensk erövat VM-titeln, Johnny Hagberg från Handen; året var 1987. Som flerfaldig svensk mästare kommer han att tillhöra favoriterna även 1991.

1990 års VM äger rum i Dawson City, Yukon Valley, Kanada. Antalet tävlande förväntas bli 500 personer från 20-talet länder.

I Sverige har en svensk mästare officiellt korats 5 gånger - den första gången 1985 i Kopparberg. Samma år bildades även Svenska Guldvaskarföreningen - också detta i Kopparberg. Valet av värdort när Sverige nu för första gången fått äran att vara VM-arrangör föll därför naturligt.

Guld förknippas kanske inte omedelbart med orten Kopparberg, men Bergslagen är känt för sin mineralrikedom, och under en period bröts guld i ortens gruvor. Idag är åtskilliga markområden inmutande för guldvaskning, och varje sommar arrangeras vaskning för turister.

För ytterligare information:

Kopparbergs Turistbyrå
714 00 KOPPARBERG
Tel 0580-805 00 (vx)

Svenska Guldvaskarföreningen
Johnny Hagberg
Moränvägen 26
136 51 HANINGE
Tel 0750-258 86

ÅRSMÖTE FÖR SVENSKA GULDVASKARFÖRENINGEN LANNAVAARA 900728

1. Ordförande Johnny Hagberg öppnade mötet.
2. a) Till mötesordförande valdes Johnny Hagberg, till mötessekreterare valdes Sten Bergström.
2. b) Som justeringsmän tillika rösträknare valdes Rolf Saxström och Torgny Jonsson.
3. Kallelsen av mötet godkändes.
4. Mötets dagordning godkändes.
5. Ordföranden uppläste verksamhetsberättelsen.
6. Uppläsning av kassarapporten. Anmärkning om huruvida våra fasta tillgångar som t.ex. märken och dekaler ska tas upp i rapporten.
7. Revisorernas godkännande av ekonomisk rapport.
8. Mötet gav styrelsen ansvarsfrihet för det gångna året.
9. a) Till ordförande valdes Johnny Hagberg (1 år).
- b) Till sekreterare valdes Sten Bergström (1 år).
- c) Till ny kassör valdes Henrik Nyman (2 år).
- d) Som övriga ledamöter valdes Hans Wallin och Rolf Saxström (1 år).
- e) Som suppleant valdes Ken Karlsson (1 år).
10. Till revisorer valdes Sven Kiuru och Bertil Olofsson (1 år).
11. Mötet beslutade att årsavgiften fortfarande skulle vara 100:-
12. Som SM-arrangörer 1991 ska Kopparberg först tillfrågas. Om intresse inte finns kan SM gå i Gällivare. SM 1992 bestämdes till Gällivare. Styrelsen fick i uppdrag att försöka arbeta upp en långtidsplan för kommande SM-tävlingar.
13. ÖVRIGA FRÅGOR: Bo Lindberg informerade om föreningen "Nuggets" som bildats inför ett eventuellt VM 1995 i Gällivare. Detaljer i tävlingssammanhang debatterades: Lösa delar inne i vaskpannan Mötet ville att vaskpannan med kulan innuti som förekom vid årets SM inte ska godkännas i framtida SM-sammanhang. Övriga detaljer: Om kornen ska få vara mindre än 1 mm, "omtag ur tävlingsbassängen, användande av pipett, storleken på vaskpannorna (om ev. handtag ska räknas in), får arrangörer delta i tävlingar (inte i SM), om protester i tävlingar, om diskvalificering av deltagare som vaskat fram för många korn. En tävlingskommitté bildades som ska jobba vidare med bl.a. dessa frågor.

13. Den består av : Bertil "Kivihäkki" Olofsson från Stockholm,
Paavo Hulkkonen från Smedjebacken och Ingemar Nilsson från Herrljunga.
Vi önskar dem lycka till i det kommande arbetet.
Diskussion om bildandet av en eventuell federation mellan de olika
klubbarna.
Förslag av Hans Wallin om införskaffande av ett antal vaskpannor med
transportlåda till föreningen. Detta i syfte för att sprida intresset
för guldvaskning ute på t.ex. arbetsplatser o.dyl.
Anneli Bergström som nu slutar som kassör avtackades för de gångna
åren med en liten present.
14. Mötet avslutades.

Sekreterare Sten Bergström

Justeras

Torghy Jonsson

Rolf Saxström

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR PERIODEN 1989 06 01 — 1990 05 31

Styrelsen har under verksamhetsperioden haft följande sammansättning.

Ordförande	Johnny Hagberg
Sekreterare	Sten Bergström
Kassör	Anneli Bergström
Ledamöter	Rolf Saxström
	Hans Wallin
Suppleant	Ken Karlsson

Övriga förtroendevalda

Revisorer	Bertil Olofsson
	Sven Kiuru

SVENSKA GULDVASKARFÖRENINGEN hade vid verksamhetsperiodens slut ca. 200 medlemmar vilket gör oss till en av Sveriges största mineralföreningar. Det är ganska anmärkningsvärt med tanke på att vårt huvudsakliga intresse är ett enda mineral.

Styrelsen har haft 4 st. protokollförda sammanträden och ett otal telefonkontakter.

Arbetet med att erbjuda en bra medlemservice går vidare, nu finns facklitteratur till salu. Guldvaskarvideos har inköpts för utlåning. Fler och fler firmor ger oss nu rabatt på guldvaskargrejor en förteckning kommer att finnas i guldvaskarårn hösten -90.

Som medlemsgåva medföljde 1 st. kvartärgeologisk karta guldvaskarårn nr. 10 SGU tackas för detta. Även diverse broschyrer om guldvaskartävlingar har skickats ut.

SGF medlemmar som besökt norra Finland har haft möjlighet att vaska gratis på några inmutningar tillhörande våra finska medlemmar. Styrelsen undersöker också vilka platser i Sverige som kan inmutas till medlemmarnas nytta. Förslag emottages gärna.

Vid World Goldpanning Association årliga möte under världsmästerskapen i Goldkronach ansökte SGF och tilldelades VM i guldvaskning 1991. Kopparberg kommer att vara arrangör för detta VM.

För att ytterligare profilera vår förening vid tävlingar och dyl. har 2 st. flaggor med föreningens logotype beställts. Dessa kommer att visas på vårt årsmöte i Lannavaara.

Vårt SM i Herrljunga samlade som vanligt Sveriges bästa guldvaskare. Även endel utländska vaskare deltog utom tävlan.

Genom att våra medlemmar Paavo och Katri Huukonen så välvilligt skänkt ett vandringspris kallat Äkta Makar Cup till SM. Har en ny tävlingsklass sett dagens ljus. Vi tackar för initiativet.

Johnny Hagberg. HANINGE i Juni 1990.

EKONOMISK RAPPORTSVENSKA GULDVASKARFÖRENINGEN, 31 MAJ 1990INTÄKTER

BEHÅLLNING 31.5.90	6788:01
RÄNTA POSTGIROKONTO	157:92
RÄNTA PK-SPARKONTO	537:65
MEMLEMSAVGIFTER	20300:-
ANNONSINTÄKTER	1000:-
FÖRSÄLJNING AV TIDNINGAR	300:-
FÖRSÄLJNING AV DEKALER+KNAPPMÄRKEN	1830:-
FÖRSÄLJNING AV LITTERATUR+KARTOR	590:-
FÖRSÄLJNING AV FÖRENINGSTRÖJOR	800:-

32303:58

KOSTNADER

PORTO	2990:-
KONTORS MATERIAL	2182:40
PRISER, GRAVYR	1868:60
KNAPPMÄRKEN	3415:-
TEL. ERSÄTTNING, ORDF. +SEKR.	1500:-
VIDEOBAND "GOLDI-89"	134:35
VIDEOBAND FÖR UTHYRNING	345:50
LITTERATUR, KARTOR	1703:85
LOTTER	295:-
FÖRENINGSTRÖJOR	3420:-
TRYCKKOSTNADER FÖR TIDNINGEN	2364:-
STÖD TILL "LAPIN KULTA", GULDGRÄVARHEM	252:45
WGA-AVGIFT	253:10
ANNONSERING I GULA TIDNINGEN	300:-

21024:25

TILLGÅNGAR

POSTGIROKONTO	6064:23
PK-SPARKONTO	5117:-
KONTANTER	98:10

11279:33

TILLGÅNGAR	11279:33
KOSTNADER	21024:25
INTÄKTER	32303:58

Anneli Bergström
KASSÖR

REVISOR
[Signature]

REVISOR
[Signature]

GULD OCH SILVER FÖR SVERIGE V.M. 1990.

Medaljregn till Sverige i årets VM !

Ja åtminstone nästan, av 12 st. svenska deltagare vid mästerskapen i Dawson City erövrade Sverige 2 guldmedaljer och en silvermedalj. I damklassen Margareta Sandström-Lomvik: GULD, i veteranklassen Paavo Hulkkonen: GULD och i juniorklassen Andreas Lindberg: SILVER Bra gjort ! Vi gratulerar med ett stort Hurra ! Vad kan väl inte hända på hemmaplan nästa år då VM går i Kpparberg? Alla ställer väl upp då?

Sten

Bakterier utvinner guld

En teknik att med hjälp av bakterier utvinna guld ur malm har utvecklats och provats vid det franska forskningskontoret för geologi och gruvdrift, (BRGM). I en bioreaktor fick man ur 100 kilo malm ut tre gram guld.

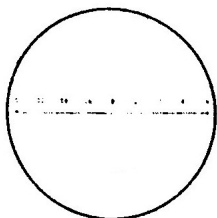
Forskarna bygger nu en anläggning som klarar tio ton malm per dag. Processen, som använder sig av två olika oxiderande bakterier, anses vara effektivare och miljövänligare än vanliga utvinningsmetoder. Enligt uppgift utprovar en av Sydafrikas största gruvor processen och även västtyska forskningsinstitut har visat intresse.

SVD 900102

SKICKA IN ETT BIDRAG
TILL TIDNINGEN, SKRIV
EN RAD ELLER TVÅ !

NAGOT FÖR DIG, SOM
VASKAR GULD och till för-
mänspriser inkl moms, porto,
postförsk.avg. och emballage

FICKMIKROSKOP MED MÄTSKALA **330:- / 390:-**

Mikroskopet finns i två förstöringsgrader, 25X resp. 50X. Skalorna har en delning på 0,05 resp. 0,02 mm. Fickmikroskopet har en plastcylinder, som ger bästa ljusgenomsläpp.

Utformningen som ett pennskaft gör mikroskopet särskilt händigt att ha med sig i fält. Diametern är 12,4 mm och längden 127 mm. Vikten är i båda fallen 12,2 gram.

Tekniska data

Förstoring	Synfält i mm diam.	Skaldelning i mm	Mätområde i mm
25X	3,3	0,05	3,0
50X	2,0	0,02	1,6

FÄLTMIKROSKOP MED BELYSNING

230:-

Detta mikroskop har ingen mätskala, men är mycket bekvämt att ha med sig eftersom man är helt oberoende av ljusförhållandena. Lyset tänds då ena benet fälls ut. Man sköter lätt fokuseringen och håller hela mikroskopet med en hand medan man håller materialet i den andra. Längd 140 mm. Förstoring 30X.

Ring in Din beställning nu.

ROCKSET Box 5319, 102 46 Stockholm 08-782 95 97

VÅRT SENSOMMARMÖTE VID NITTÄLVEN.Lördagen den 25 aug. - 90.

Vid den gamla skrivmaskinen

Rolf Saxström.

Sorgligt nog hann jag inte till kl. 14.00 som var den tid då vi medlemmar skulle samlas vid Turist byron i centrala Kopparberg. Men i efterhand fick jag bl.a. höra att vår ordförande visat upp vår nyinköpta stiliga föreningsflagga. Den kommer att vara hissad vid varje större vasktävling i Sverige, och även ute i Europa, när vi SGF'are är där och tävlar.

Men däremot var jag först på den lilla mysiga lägerplatsen ca. 1 km. från Henriks inmutning där vi skulle vaska den här helgen. Vid 1500 tiden kom dom övriga, en 6-7 bilar i kolonn längs den slingrande skogsvägen.

Sällskapet visade sig bestå av ca 25 personer. Senare på dagen befann vi oss vid vaskplatsen för att sent omsider börja dagens arbete. Linköpingsborna Kalle och Ingvar + kompis, var först med att rännvaska i en liten bäck som skar tvärt igenom inmutningen. Dom andra medlemmarna föredrog att testa älvgruset efter de gula metallkornen.

Jag visste att Henrik med kompisar och en stor dredge hade i älvens mitt hittat en del guldkorn förra sommaren.

Vår nye medlem Stefan arbetade med att gräva upp grus från älvbotten med hjälp av en skopa, fastsatt på ett 5 m. långt rörskaft. Gruset pannvaskade han sedan noggrant igenom.

forts.

Undertecknad tog senare en fiskestund- mete i älven till -
sammans med Stefan.

Sven Kiru vår gamle kämpe från Kopparberg hade oturen att halka på en våt sten och slog upp ett fullt sår på höger hand, så det blev med hjälp av frun att åka i ilfart till närmaste sjukinrättning för att få såret sytt.

Trots dessa strapatser anlände hela familjen Kiru, med Sven i spetsen vid 20.00 tiden till den trevliga lägerplatsen vid Uvbergsbron för att uppleva gemenskapen med likasinnade vid den flammande lägerelden. Ack ja, dessa guldgrävare.

Förresten Sven vart tog`toalettvagnen`vägen?

En medlem som jag tyvärr inte vet namnet på, grävde och vaskade oavbrutet en längre tid i ett dike mellan en myr och älven. Senare försvann denne strax före mörkrets inbrott till något nytt intressant ställe att vaska på innan läggdags.

Det finns allt gossar med tåga i.

Efter ett antal arbetsamma timmar av vaskande och grävande återvände vi till lägerplatsen. Kvällen förflöt lungt med korvgrillning vid brasan och pratet handlade mest om dagens arbete och var guld det kunde stå att finna. Tyvärr kunde jag inte stanna över till Söndagens vaskning utan bilade hemåt vid 23.00 tiden. Efter en trots allt trevlig dag.

Söndagens äventyr hoppas jag att någon annan vill berätta om i Guldvasarn.

Page No. 1
90.07.29

FINAL SM 1990 Herrar
LANNAVAARA 27-29 JULI-90
RESULTAT

Guldvaskning

Plac	Efternamn	Förnamn	Nat	Avläst Tid	Korn	Slut Tid
1	Lindberg	Bo	S	00:06:17	9	00:11:17
2	Hagberg	Jonny	S	00:04:24	8	00:14:24
3	Sandström	P-O	S	00:05:24	8	00:15:24
4	Katajamaa	Heikki	SF	00:09:01	8	00:19:01
5	Jonsson	Jimmy	S	00:10:28	8	00:20:28
6	Jonsson	Torgny	S	00:06:31	7	00:21:31
7	Flygare	Håkan	S	00:07:00	7	00:22:00
8	Hulkkonen	Kulta-Hugo	S	00:07:04	7	00:22:04
9	Lindkvist	Anders	S	00:13:01	8	00:23:01
10	Spett	Bruno	S	00:08:36	7	00:23:36
11	Tuoremaa	Ture	S	00:10:39	7	00:25:39
12	Rankala	Erkki	SF	00:08:07	6	00:28:07
13	Sandgren	Tomas	S	00:09:05	6	00:29:05
14	Saxström	Rolf	S	00:15:19	7	00:30:19
15	Olsson	Björn	S	00:06:33	5	00:31:33
16	Lidström	Per Åke	S	00:16:43	7	00:31:43
17	Wallin	Hans	S	00:09:21	5	00:34:21
18	Bergström	Sten	S	00:07:26	4	00:37:26
19	Brandt	S-O	S	00:08:14	4	00:38:14
20	Stenvall	Kurt	S	00:05:34	3	00:40:34
21	Lomvik	Rickard	S	00:10:37	4	00:40:37
22	Stenvall	Alfons	S	00:07:05	3	00:42:05
23	Olofsson	Bertil	S	00:05:50	2	00:45:50
24	Malinen	Jorma	SF	00:06:20	1	00:51:20

Page No. 1
90.07.29

FINAL SM 1990 Damer

RESULTAT

Guldvaskning

Plac	Efternamn	Förnamn	Nat	Avläst Tid	Korn	Slut Tid
1	Patala	Anita	SF	00:07:24	6	00:17:24
2	Malinen	Kaisa	SF	00:08:18	6	00:18:18
3	Kiuru	Kristina	S	00:08:19	6	00:18:19
4	Jonsson	Gull-Marie	S	00:09:56	6	00:19:56
5	Hulkkonen	Katri-Sofia	S	00:05:41	5	00:20:41
6	Lomvik	Pia	S	00:16:11	7	00:21:11
7	Lindberg	Lena	S	00:06:52	5	00:21:52
8	Appelqvist	Inger	S	00:14:30	6	00:24:30
9	Bergström	Anneli	S	00:06:29	4	00:26:29
10	Wallin	Yvonne	S	00:07:05	4	00:27:05
11	Östrand	Anita	S	00:08:43	4	00:28:43
12	Lindgren	Britt-Marie	S	00:11:57	4	00:31:57
13	Andersson	Åsa Åsen	S	00:08:51	3	00:33:51
14	Rankala	Merja	SF	00:07:24	2	00:37:24
15	Öster	Birgitta	S	00:13:00	3	00:38:00
16	Lomvik/Sandstr.	Margareta	S	00:08:18	2	00:38:18
17	Stjernström	Siv	S	00:08:43	2	00:38:43

Page No. 1
90.07.29

FINAL SM 1990 Veteraner

RESULTAT

Guldvaskning

Plac	Efternamn	Förnamn	Nat	Avläst Tid	Korn	Slut Tid
1	Sandström	P-O	S	00:05:29	9	00:05:29
2	Bergström	Anneli	S	00:06:35	8	00:11:35
3	Nyman	Henrik	S	00:09:53	8	00:14:53
4	Jonsson	Gull-Marie	S	00:05:50	6	00:20:50
5	Hulkkonen	Kulta-Hugo	S	00:09:26	6	00:24:26
6	Saxström	Rolf	S	00:09:33	6	00:24:33
7	Stjernström	Siv	S	00:10:14	6	00:25:14
8	Katajamaa	Heikki	SF	00:11:25	6	00:26:25
9	Lindberg	Lena	S	00:07:43	5	00:27:43
10	Patala	Anita	SF	00:07:51	5	00:27:51
11	Olofsson	Bertil	S	00:13:37	6	00:28:37
12	Flygare	Håkan	S	00:08:38	5	00:28:38
13	Lomvik	Margareta	S	00:09:34	5	00:29:34
14	Spett	Bruno	S	00:09:37	5	00:29:37
15	Jonsson	Torgny	S	00:06:08	4	00:31:08
16	Hagberg	Jonny	S	00:06:30	4	00:31:30
17	Olsson	Björn	S	00:06:56	4	00:31:56
18	Kiuru	Sven	S	00:10:08	4	00:35:08
19	Stjernström	Inge	S	00:06:08	3	00:36:08
20	Stenvall	Kurt	S	00:07:12	3	00:37:12
21	Wallin	Hans	S	00:09:36	3	00:39:36
22	Bolin	Kennet	S	00:10:52	3	00:40:52
23	Bergström	Sten	S	00:08:12	2	00:43:12
24	Svensson	Kjell-Åke	S	00:09:56	1	00:49:56

Page No. 1
90.07.28

FINAL SM 1990 Nybörjare

RESULTAT

Guldvaskning

Plac	Efternamn	Förnamn	Nat	Avläst Tid	Korn Slut Tid
1	Johansson	Hans	S	00:15:49	5 00:15:49
2	Meijer	Kjell	S	00:11:11	4 00:16:11
3	Ståhl	Thomas	S	00:13:22	4 00:18:22
4	Adolfsson	Maj-Britt	S	00:11:24	3 00:21:24
5	Svensson	Sonny	S	00:08:53	2 00:23:53
6	Ståhl	Ulla	S	00:14:46	3 00:24:46
7	Karlsson	Bernt	S	00:19:52	4 00:24:52
8	Drugge	Anders	S	00:10:32	2 00:25:32
9	Ornela	Veikko	S	00:10:49	2 00:25:49
10	Thulin	Lasse	S	00:11:27	2 00:26:27
11	Waara	Leo	S	00:12:27	2 00:27:27
12	Orrmalm	Martin	S	00:12:45	2 00:27:45
13	Lindgren	Britt-Marie	S	00:14:21	2 00:29:21
14	Franzen	Anders	S	00:09:37	1 00:29:37
15	Kroll	Carmen	D	00:19:56	2 00:34:56
16	Blomkvist	Vera	S	00:17:36	1 00:37:36
17	Drugge	Clarens	S	00:12:55	0 00:37:55
18	Larsson	Göran	S	00:20:00	1 00:40:00
19	Schederin	Roger	S	00:20:00	0 00:45:00

Page No. 1
90.07.29

FINAL Huolkunen Cup. Åkta Par

RESULTAT

Guldvaskning

Plac	Efternamn	Förnamn	Nat	Avläst Tid	Korn Slut Tid
1	Hulkkonen	Katri-S./Hugo	S	00:05:41	8 00:20:41
2	Wallin	Yvonne/Hans	S	00:14:00	9 00:24:00
3	Lindberg	Lena/Bo	S	00:10:24	8 00:25:24
4	Bergström	Anneli/Sten	S	00:08:00	7 00:28:00
5	Lomvik/Sandstr.	Margareta/P-O	S	00:11:47	7 00:31:47
6	Jonsson	Gull-Marie/Torg	S	00:17:07	8 00:32:07
7	Öster	Birgitta/Hans-E	S	00:18:38	8 00:33:38
8	Stjernström	Siv/Inge	S	00:13:54	7 00:33:54
9	Lomvik	Pia/Rickard	S	00:12:46	6 00:37:46
10	Kiuru	Kristina/Sven	S	00:10:03	5 00:40:03
11	Meijer	Kaja/Kjell	S	00:18:44	6 00:43:44
12	Ståhl	Ulla/Thomas	S	00:14:50	5 00:44:50
13	Lindgren	Britt-Marie/Ulf	S	00:16:53	5 00:46:53
14	Bolin	Yvonne/Kennet	S	00:17:43	3 00:57:43

Page No. 1
90.07.28

FINAL SM 1990 Juniorer

RESULTAT

1	Lindberg	Andreas	S	00:03:56	3 00:13:56
2	Söderström	Hans	S	00:10:56	4 00:15:56
3	Söderström	Jenny	S	00:07:44	3 00:17:44
4	Bolin	Cecilia	S	00:10:46	3 00:20:46
5	Westin	Björn	S	00:06:23	2 00:21:23
6	Lindberg	Rebecca	S	00:06:26	1 00:26:26
7	Appelqvist	Linda	S	00:09:42	1 00:29:42
8	Söderström	Marlene	S	00:10:59	0 00:35:59
9	Olofsson	Mattias	S	00:11:06	0 00:36:06

INFÖR VM 1991 I KOPPARBERG

Svenska Guldvaskarföreningen ska presentera sig lite x-tra under VM-dagarna. Vi kommer att ha ett eget litet stånd med försäljning av våra saker, givetvis kommer vi också ge ut information om föreningen. Vi behöver därför frivilliga som kan jobba några timmar med nämnda saker, framförallt byta av varandra. Förslag om hur vi bäst ska profilera oss är också välkomna. Hör av er!

STYRELSEN

MURDOCH'S GEM SHOP, WHITEHORSE, YUKON

Winter Panning at Dawson

FÖRENINGSLAGGAN

VID KOPPARBERGS PRESENTATIONSKVÄLL FÖR VM-91, INVIGDES VÅR FÖRENINGSLAGGA OFFICIELLT SÅ ATT SÄGA. DET SKEDDE DEN 23 AUGUSTI I DAWSON CITY. FINNS DET EN BÄTTRE PLATS ATT GÖRA DET ÄN I GULDVASKARENS "MECKA"? FLAGGAN ÄR I SVART TRYCK PÅ SAMMA TYP AV GULDFÄRGAD BOTTEN SOM VÅRA MÄRKEN HAR. VI FÖRPOCAR FAKTISKT ÖVER TVÅ STYCKEN LIKADANA FANOR SOM ALLTID KOMMER ATT FINNAS MED VID KOMMANDE GULDVASKARTÄVLINGAR. *Sm B.*

LÄNETS ENDA GRUVA GÅR PÅ DJUPET!

Enåsen vid Ramsjö, länets enda gruva har nu gått på djupet. Denna guldgruva som öppnades 1984 som ett dagbrott har nämligen nu vänt ett nytt blad och blivit en underjordsgruva.

Vi hittade en ny fyndighet i anslutning till den gamla, berättar Svante Holmgren som är Boliden Minerals platschef i Enåsen. Efter ett helt års förberedelser började vi bryta malm i den "nya" gruvan i våras.

De flesta som läser denna artikel kanske erinrar sig guldfebern när Enåsen skulle tas i drift för drygt 5 år sedan.

Det skrevs spaltmil om denna händelse och en gyllene punkt sattes naturligtvis när kung Carl Gustaf invigde gruvan i augusti 1984.

De fem år som sedan följde var utåt sett mindre uppseendeväckande. Dagbrottsmalmen bröts ut, samtidigt pågår ett målmedvetet sökande efter ytterligare kvantiteter. Dessa ansträngningar kröntes med framgång och 1987 beslutades att gå under jord.

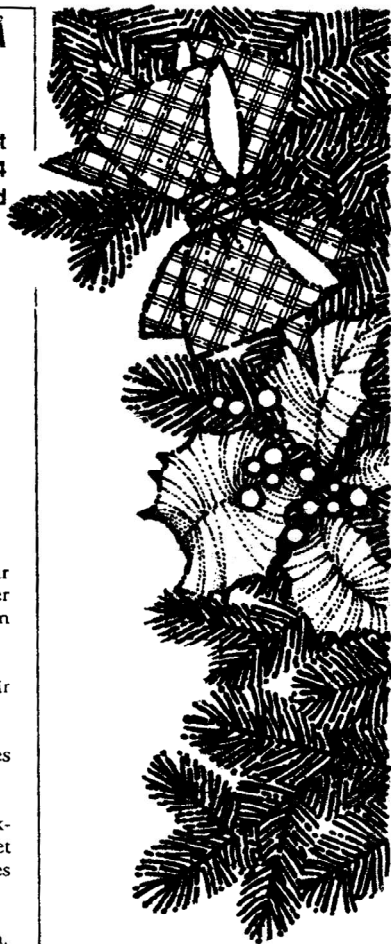
— En satsning som uppgick till 43 Mkr, säger Svante Holmgren.

Rent tekniskt gick det till så att en 130 m lång ramp (underjordisk väg) drevs från dagbrottets botten ned mot den nyupptäckta malmkroppen.

— Sedan i februari utförs all brytning där, säger Svante Holmgren. Vi har malm som i första hand räcker ytterligare ca tre år. Men malmkroppen är inte avgränsad mot djupet, vilket innebär att driften kan förlängas ytterligare förklarade han.

För att bekräfta det fortsätter undersökningsborrningarna. Det är dock inte realistiskt att i dagsläget hoppas på någon dramatisk ökning av malmbasen.

— I övrigt pågår kartläggning av andra fyndigheter inom en radie av ca 10 mil från Enåsen.

VM - 91**November -91****Kopparberg**

Nu börjar programmet få sin slutliga utformning. Tävlingarna är koncentrerade till fredag - lördag - söndag, 9 - 11 augusti 1991. Fredag förmiddag sker invigning av själva världsmästerskapet med hissandet av nationsflaggor, världsorganisationens och guldvaskeföreningens fana. Enligt traditionen kommer regerande världsmästaren i herrklassen att delta m fl. Men redan helgen innan börjar ett aktivitetsprogram för både guldvaske och andra besökare. Det blir föreläsningar, excursionen till gruvor, vaskplatser, industriminnen och hantverksbyar. Våra finska gäster hedras med en helfinsk dag, onsdagen den 7 augusti.

Under tävlingsdagarna kommer ett stort antal aktiviteter, i form av mineralmässa, minimarknad, industriutställning, musikunderhållning mm, att pågå på området som ansluter till tävlingsplatsen.

Under januari månad kommer vi att distribuera anmälningsblanketter för tävlingen med komplett program och priser. Anmäla ditt intresse att delta liksom boka logi kan du naturligtvis göra redan idag genom att kontakta

Kopparbergs Turistbyrå tel 0580-104 39, fax 0580-80683.

Adress: VM i Guldvaske, Box 6, 714 01 Kopparberg.

Bekräftelse med nödvändigt informationsmaterial kommer då att sändas direkt till Dig under januari månad.

Ansvarig för tävlingssekreteriatet är Kajsa Sjögren.

Önskar du beställa VM-tröjan, en T-shirt, svart a 75,-kr, dekal a 5,-kr eller knappmärke a 5,-kr så är det också till Turistbyrån Du vänder Dig.

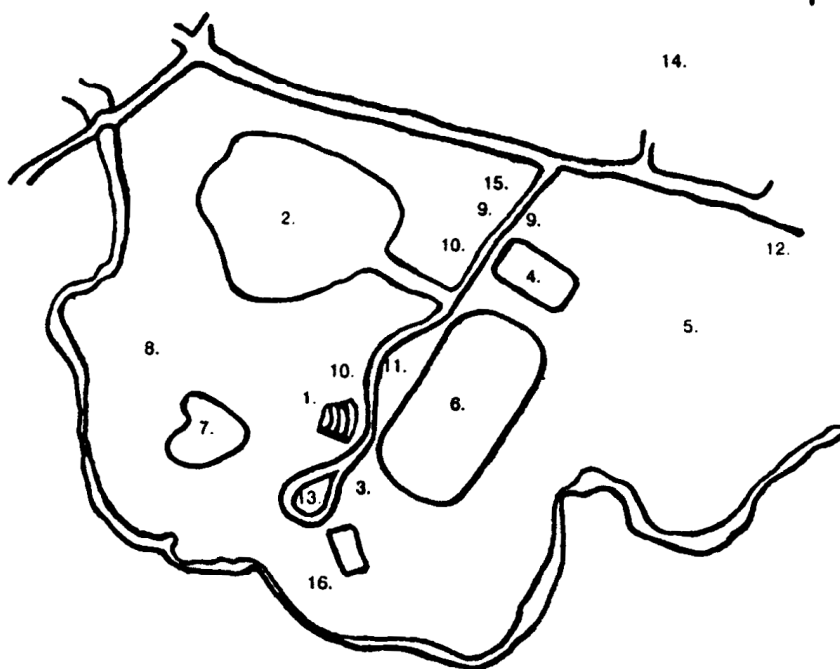
Välkommen till Kopparberg -91!

Föreningen gör VM i Guldvaske
gm Solveig Böhn

GULDVASKAR VM

Kopparberg 1991

Tävlingsområdet på Tallheden i Bångbro.

1. Amfiteatern
2. Husvagnscamping
3. Mineralmässa
4. "Rodeo"
5. Tältcamping
6. Industrimässa, Mat & Dryck
7. Damm
8. Scoutcamp
9. Entré
10. Marknadsstånd
11. Poststation
12. Presscenter
13. Dansbana
14. P-platser arrangörer, funktionärer, tävlande och besökare
15. P-platser VIP
16. P-platser Mineralmässa

FRANKRIKE-NYTT.

Kanske de flesta har sett att medlemslistan vi skickade ut i maj innehåller en medlem som heter FRANCILOR. Det är en lokal guldvaskarförening i Paris-regionen som även jag är medlem i. Francilor är en del av franska guldvaskarfederationen F.F.O.R. Den består av fem st. regionala föreningar utspridda över olika delar av landet. President (ordförande) i F.F.O.R. heter Jean Pierre Guiollard och sekreteraren Philippe Rivière, den senare även president i FRANCILOR. Vill man bli medlem i F.F.O.R. måste man ansluta sig till någon av de lokala föreningarna, där är årsavgiften för närvarande 100 ff, alltså drygt 100 kr. VM i guldvaskning 1988 utspelade sig i Frankrike. Närmare bestämt i mellanpyreneerna några mil söder om Toulouse i Ariège-dalen. År 1995 blir, det VM i Rhone-dalen en liten bit från Lyon. Guld finns i Frankrike precis som i Sverige, i små mängder nästan överallt. De östra regionerna skall dock enligt utsago vara bland de bättre. Större s.k. "nuggets" har man också hittat i Frankrike. Mera om våra franska guldgrävarsystrar och bröder i nästa nummer.

Sten Bergström

• • • • •

ÅRETS "NUGGET" I SKANDINAVIEN ?

I somras "hittade" en av Finlands mest framgångsrika guldgrävare, Risto Mäläskä, en nugget på c:a 62 g. En av de största "bitarna" som tagits upp med maskiner. Risto har sin inmutning i Lemmenjokiområdet och använder både trumlare och dredge. Han har sitt ursprung uppe i Lappland och har vaskat guld i 25 år, som huvudnäring sen 15 år tillbaka. C:a 7 mån per år gräver han, fiskar och plockar bär emellanåt också.

S.A.B.

DE STÖRSTA GULDFYNDEN

Jag har tidigare skrivit om de fruktansvärda lidanden, död, fattigdom och slöseri med resurser som var förbundna med de stora guldruscherna. Nu har jag gått igenom mina böcker i ämnet på nytt och tagit fram några av de guldgravare som lyckades bäst. Gruvdriften har jag i stort sett lämnat bort - den enskilda guldgravaren blev nästan utan undantag rik på placerfynd, medan gruvdriften gjorde kapitalisterna ännu rikare.

En svårighet är den amerikanska vanan att tala om förtjänsten i dollar, inte om guldmängden. Därför måste läsaren veta att guldets värde under Kalifornien-guldruschen var \$14-16.-/uns (31,1g), eller ca.\$1.-/2g. Uppskattningarna om guldgravarens dagsförtjänst varierar mellan \$3 och \$8.

Den här inkomsten måste ställas i relation till priserna, som steg våldsamt så snart ruschen kommit igång. Ägg kostade \$1.-, en potatis \$0.50.-, mjöl \$4.-/kg, en hora \$400.-/hel natt, bädd för en natt \$3.-. Normal lönenivå var \$2-3.-/dag, men steg småningom till \$10-12.- den mest hektiska tiden. I genomsnitt var alltså guldgravaren pressad att jobba hårt för att alls klara sig. Guldpriset steg så småningom ända till 1934, då det var \$35/uns. Då blev det bundet vid den sk. guldmyntfoten, och tilläts stiga först 1971.

Kalifornien 1848. William Downie hette en av de mest energiska guldgravarna. De första månaderna var resultatet magert, men han lade märke till ett gäng som brukade betala sin proviant med sällsynt grovt guld, och följde efter dem med sitt eget gäng till Yuba-floden. Fast det var sent på hösten fortsatte Downie ännu längre uppåt floden. Vid den slutliga lägerplatsen fick de en lax på 7 kilo, och när den kokats hittades några små guldkorn i kitteln. Här fick gänget, som bestod av 7 negrer, en indian, en hawaiian och en ung pojke, först 17 uns på en dag, nästa dag 24 uns, sedan 29, 40. Från en enda vaskskål togs 14 uns.

En del av gänget måste nu ge sig av för att hämta proviant, medan de andra byggde en stuga för vintern. De var nära att dö av svält innan provianten kom - och den hade kostat \$3.900.-, över \$4.-/kg. Under vårens lopp blev guldsäckarna allt tyngre, men mjölsäcken lättare, tills den föreföll dyrbarare än guldet. Den småväxte Downie grävde ofta ensam 20-30 uns per dag.

Snart var Downieville ett blomstrande samhälle, och därmed kom också de som tyckte att guldgravning var ett för tungt arbete. William Slater sade sig veta var han kunde få \$22.- unset i stället för det vanliga \$16.-, och Downie gav honom guld för \$25.000.-. Slater försvann till Panama, och skickade med en bekant sina vänliga hälsningar till Downie "-den hederspricken".

Kanske Downie blev vis av skadan, för han vägrade tro på Thomas Stoddart, som påstod att han sedan han tappat bort sig i bergen hittat en liten sjö vars stränder och botten var beströdda av guldklimpar. Stoddart lät så övertygande, att han fick en grupp guldgravare med på en expedition till den borttappade sjön. Han ledde dem kors och tvärs genom ödemarken, men ingen sjö hittades, och till slut hotades han av lynchning, men klarade livet. Några tyska guldgravare tog en egen väg tillbaka till Downieville. Vid en lägerplats såg den som gick efter vatten skrevor i grundberget som var alldeles fulla av guld. Tyskarna behövde inte använda vaskskål - med knivar krafsade de på 4 dagar fram guldklimpar till ett värde av \$36.000.-

Platsen kallades Rich Bar, och när nykomlingar strömmade till fick

var man en inmutning på 5 kvadratmeter vid bäcken eller 20 högre upp. Många kunde få upp till \$2000.- i en enda vaskskål. och ett gäng fick \$50.000.- på en dag. Ibland blev det gräl om inmutningarna, och två gånger gjorde upp genom att den starkaste från vart gäng gick en tre timmars boxningsmatch om inmutningsrätten. Rich Bar producerade sannolikt \$15-20.-milj. Downie festade och söp till en början, men slog om, blev nykterist och slutade sina dagar som en förmögen och aktad man.

John Bidwell ledde immigranter över kontinenten till Kalifornien redan 1841 och var på plats när guldruschen började. Sommaren '48 gjorde han ett av de allra rikaste fynden, men beskrev det så här anspråkslöst: "Dickey, Northgraves och jag kom till den plats som nu kallas Bidwell's Bar, fann guld och började vaska". På kort tid samlade Bidwell en stor förmögenhet, blev storgodsägare och en av de mest inflytelserika invånarna i Kalifornien. Han tog del i politiken och var t.o.m. presidentkandidat en gång.

De flesta guldgrävarena arbetade tillsammans i grupper, vilket gav ett bättre skydd och gjorde det möjligt för några att föra guld till banken medan andra grävde och försvarade inmutningen. Det fanns dock ensamma guldgrävare som lyckades med konststycket att behålla både livet och inmutningen, t.ex. en man vid namn Dye som på två månader fick ihop \$76.000.-, och den 12-årige pojken Davenport, som bl.a. på två dagar fick \$2.700.-.

Många hade en nästan tvångsmässig drift att hastigt göra av med rikedomerna. En man vars smeknamn var "Buckshot" gjorde av med över \$30.000.- på sardiner, hummer, ostron, tunga, sköldpaddssoppa, och sköljde ned dyrbarheterna med fransk champagne. "Flaxhead"(linhuvud) kom till Frisco med 10kg guld, festade om grundligt, köpte proviant och utrustning åt kamraterna, och biljett för båtresan uppför Sacramentofloden. Men ännu hade han guld kvar, det hällde han i en stövel, gick med stöveln under armen till den finaste baren i stan, där han bjöd laget runt ända tills guld det var slut."-Det finns mycket mer på vår inmutning", sade han när han gick.

Till namnet okänd är den sjöman som i fyllan klättrade uppför en liten backe, rutschade utför igen med ett litet jordskred, och inte orkade längre utan somnade på platsen. När han vaknade såg han guldklimparna glittra omkring sig och vaskade på två veckor \$70.000.- Den berömda jätteguldklimpen "Welcome Stranger" på nästan 71kg. hittades också helt av en slump.

Det i min mening underbaraste guldfyndet gjordes inte i grus utan i en gruva. Cripple Creek kallades på sin tid för världens rikaste kvadratmile - ett berg som utgjorde kärnan i en för länge sedan slocknad och nästan helt nederoderad vulkan. Där öppnades 475 gruvor, många av dem oerhört rika. I en av dem prövade arbetsledaren Roelofs med hackan gruvgångens vägg, då ett sycke lossnade och öppnade ett hål till en enorm geod, ca.13x7x5m. Till skillnad från vanliga geoder vars yta täcks av utkristalliserade mineral, var denna täckt av guldfiak över tak, väggar och botten. Med en arbetares hjälp täckte Roelofs över hålet, och gruvan stängdes. Detta var en vanlig åtgärd vid överraskande fynd som kunde höja gruvaktiernas värde. Ibland hände det att gruvarbetarna stängdes in i gruvan tills ägarna hunnit köpa upp aktier. Från geodens yta skrapades guld i 1.400 säckar, värde \$378.000.- och guldmalmen under yttskiktet gav nästan \$1.000.000.- Synd att geoden tömdes - det hade varit världens åttonde underverk!

Vilka var världens största guldklimpar? Ett uppslagsverk säger att det i Australien hittades en 184 punds klimp som var 99,2% guld. I Ural lär den största ha vägt ca.50kg. John B.Farrish såg som liten pojke hur 2 guldgrävare tog upp en 97 punds klimp. Under Kalifornien-ruschens första år sågs många klimpar över 10kg.

Vaskguldförekomsterna var ställvis otroligt rika - en av de bästa inmutningarna längs Yuba-floden gav från en yta 5x8m \$734.000.- och från inmutningen "Red Star" kom \$80.000.- från en enda hålig-het i grundberget.

Buffum, som skrivit mycket levande om sina upplevelser på guldfälten, och som skapade sig en ansenlig förmögenhet, skriver bl.a.: "Vi grävde runt ett 20 tons stenblock ända till berggrunden, där vi till vår glädje såg att berggrunden var alldeles täckt av guld, blandat med svart sand. Vi var fyra, och före kvällen hade vi vaskat 26 uns guld.

Charles Higgins, senare journalist i Reno, hade prospekterat utan resultat i årtal. Hans fru ville att han skulle försöka ännu en sista gång, och Charles försäkrade, att nu kommer han inte hem förrän han har fickorna fulla av guld. Nu gjorde han verkligen ett fynd, och sålde snabbt inmutningen för \$22.500.-. Med fickorna putande av sedlar och guldklimpar kom han så hem till gumman.

I Klondike låg det rika guldlagret i allmänhet under flere meter tjocka, fattiga gruslager. Permafrosten gjorde att det var ett herkulesarbete att öppna en enda provgrop till grundberget. Därför upptäcktes Klondike-guldet så sent, trots att området genomströvats av guldsökare i långa tider.

Robert Henderson var den första som fann guld i större mängd. "Gold Bottom Creek" gav på en månad \$750.- vilket han tyckte var utmärkt. I juli träffade han George Carmack, dennes indianhustru Kate, dottern och indianerna Tagish Charley och Skookum Jim. Henderson berättade om sitt fynd, som god ton bland guldgrävare krävde, Carmack lovade å sin sida berätta vad hans grupp eventuellt skulle hitta. Efter en del sökande i bäckkravinerna stannade Carmack vid en bäck han kallade "Bonanza Creek", som visade sig vara mångdubbelt rikare än Hendersons inmutning. Carmack "glömde" att meddela Henderson, som dock främst hade sig själv att skylla - han hade nämligen visat sig vara skamlöst rasistisk mot Carmacks indianer, bl.a. vägrade han sälja tobak åt dem. Först när nykomlingar började strömma till förstod Henderson att Carmack svikit honom. Han sålde sin inmutning för \$3.000.-, vilket var förhastat - den inbringade köparen \$500.000.-. Henderson, som sökt guld nästan hela sitt liv, fick senare en pension på \$200.-/mån. för fyndet av Klondikeguldet. Carmack och indianerna levde länge högt i Seattle, där Carmack ibland slängde ut sedlar eller guldklimpar genom hotellfönstret, utan att dock kunna göra slut på sin ansenliga förmögenhet.

Från Australien hade Edward Hargraves kommit till Kalifornien 1848. Två år sökte han guld utan större framgång, så reste han tillbaka. I hans hemtrakter i Nya Syd-Wales tyckte han terrängen såg likadan ut som i Kalifornien, alltså måste där också finnas guld. Han skrev med att han skulle finna det på en vecka. Nästa år lyckades han verkligen, fick ett statligt pris på £10.000.-, gruvinspektörs rang och presenterades för drottning Victoria. Guldruschen var ett faktum, och på många håll gjordes otroligt rika fynd. Esmond och Cavanagh fick vid Ballarat 25kg guld på två dagar. På många ställen kunde det komma ett kilo på en vaskskål. Donkey-ravinen gav 10kg per kubikmeter. 112kg kom från en grop 1x1m. Vid Bendigo Creek kom en mansbördas guld per dag, från en klippskrevas 3 klimpar på sammanlagt 38,5kg. -Här tar papperet slut för mig, men det gjorde sannerligen inte 1800-talets rika placer-guldfynd.

Per Olov Jansson

FRAN GULDMUSEET I TANKAARA.

För den som inte har sorterat sina guldkorn än kommer här ett gammalt knep. Det har att göra med storleken på kornen jämfört med vissa mindre trevliga smådjur. Hall till godo!

Livlös: .

Gnet(lusägg): •

Lus: •

Vägglus: •

Kackerlacka: •

Säg också i museet en gammal fältmässig balansvåg gjord av några burklock att väga sipt guld i. Som motvåster användes tändstickor för att motsvara en viss mängd guld. Den som har glömt sin fina elektronvåg hemma och måste väga upp sitt guld ute i busken, avrådes dock att använda tändstickor. De varierar väldigt i sin vikt och storlek. Bättre är att använda sig av de svenska mynten av senare årtal dvs. de som inte har något silver i sig.

5-kronan	väger	9 g
1-kronan	" "	7 g
50 öre	" "	4 g
10 öre	" "	1,5 g

Lycka till!

Alrik

WORLD GOLD PANNING CHAMPIONSHIP

AUG. 20~26, 1990

Pieces of Gold

Heat: FINAL

Event: Mens Open

Bib	Name	Country	Pieces		Penalty Points	Penalty Time	Adjusted Time	Minutes	Seconds
			Found	Panned					
17	Molaschi Renaldo	Italy	7	3.57	0	0	3.57	3	34
8	Koch Helmut	Austria	7	4.03	0	0	4.03	4	2
10	Billard Jean-Luc	France	7	4.43	0	0	4.43	4	26
13	Nordling Ralph	Canada	7	4.53	0	0	4.53	4	32
15	Launonen Matti	Finland	7	4.65	0	0	4.65	4	39
5	Ludwig Rolf	Germany	7	5.25	0	0	5.25	5	15
20	Schwarz Pablo	Italy	7	5.42	0	0	5.42	5	25
7	Kaeslin Stefan	Swizland	7	5.97	0	0	5.97	5	58
23	Pernius Antti	Finland	7	6.15	0	0	6.15	6	9
2	Monfette Jean Pierre	Canada	6	3.67	1	5	8.67	3	40
22	Vitranen Eari	Finland	6	4.10	1	5	9.10	4	6
19	Kaufmann Markus	Germany	6	5.88	1	5	10.88	5	53
21	Molaschi Davide	Italy	5	3.70	2	10	13.70	3	42
6	Glanzmann Rainer	Swizland	5	4.13	2	10	14.13	4	8
18	Millar Dirk	Canada	5	4.63	2	10	14.63	4	38
1	Blomqvist Teaho Antos	Finland	5	4.97	2	10	14.97	4	58
3	Erenc John	England	5	5.18	2	10	15.18	5	11
24	Lindgren Ulf	Sweden	4	3.42	3	15	18.42	3	25
4	Korhonen Jalnari	Finland	4	3.68	3	15	18.68	3	41
11	Marchiorì Remo	Italy	4	4.13	3	15	19.13	4	8
14	Roth Vili	Finland	4	4.45	3	15	19.45	4	27
12	Pfander Peter	Swizland	4	5.52	3	15	20.52	5	31
16	Sandstrom Per-Olof	Sweden	3	2.68	4	20	22.68	2	41
9	Nuusela Pentti	Finland	3	3.10	4	20	23.10	3	6

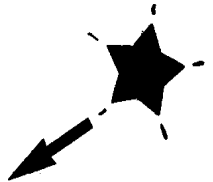
Klondyke Goldpanning Committee
World Goldpanning Championships
August 20-26, 1990

Event: Ladies Open
Heat: FINAL

Pieces of Gold 5

Bib	Name	Country	Pieces		Penalty Points	Penalty Time	Adjusted Time	Minutes	Seconds
			Found	Panned					
15	Sandstrom Margareta	Sweden	5	3.42	0	0	3.42	3	25
24	Ollila Beva	Finland	5	3.52	0	0	3.52	3	31
14	Turunen Yerttu	Finland	5	3.58	0	0	3.58	3	35
3	Hulkkonen Sofia	Finland	6	3.90	0	0	3.90	3	54
5	Wahlsten Malin	Sweden	5	5.67	0	0	5.67	5	40
12	Laman Lucienne	France	5	5.83	0	0	5.83	5	50
18	Gautier Laura	France	5	7.08	0	0	7.08	7	5
6	Schutz Ida	Austria	5	7.32	0	0	7.32	7	19
9	Alatalo Bauni	Finland	4	3.63	1	5	8.63	3	38
17	Schenk Sophie	Swizland	5	9.12	0	0	9.12	9	7
20	Arbo Raija	Finland	4	4.25	1	5	9.25	4	15
11	Kaszt Ida	Austria	5	9.30	0	0	9.30	9	18
21	Copley Barbara	England	4	4.50	1	5	9.50	4	30
23	Lappalainen Pirkko	Finland	4	4.63	1	5	9.63	4	38
8	Virtanen Hila	Finland	4	5.87	1	5	10.87	5	52
16	Saito Naoko	Canada	4	7.20	1	5	12.20	7	12
10	Connan/Nielsen Annelise	Denmark	4	8.02	1	5	13.02	8	1
19	Kekalainen Leena	Finland	3	4.67	2	10	14.67	4	40
1	Langevin Marion	Canada	3	6.93	2	10	16.93	6	56
13	Stuart Dawne	Canada	2	4.00	3	15	19.00	4	0
22	Veitz Gertraud	Germany	2	4.25	3	15	19.25	4	15
4	Vircilio Lysiant	France	2	5.07	3	15	20.07	5	4
7	Crayford Irene	Canada	2	6.68	3	15	21.68	6	41
2	Leinonen Marjatta	Finland	1	3.82	4	20	23.82	3	49

Klondyke Goldpanning Committee
World Goldpanning Championships
August 20-26, 1990

Event: Beginners Men *24. Tävlande.*
Heat: FINAL

Pieces of Gold 6

Results Announced:

Bib #	Name	Country	Pieces Time		Penalty Points	Penalty Time	Adjusted Time	Minutes	Seconds
			Found	Panned					
19	Kanninen Antti	Finland	6	6.00	0	0	6.00	6	0
3	Formenti Andrea	Italy	6	7.60	0	0	7.60	7	36
13	Rothlisberger Ulrich	Switzerland	6	7.70	0	0	7.70	7	42
11	Brillant Henri	France	6	7.75	0	0	7.75	7	45
8	Bauwann Urs	Switzerland	6	7.83	0	0	7.83	7	50
15	Conseil Yann	France	6	8.03	0	0	8.03	8	2
17	Bumphreys Dave	Canada	6	8.20	0	0	8.20	8	12
24	Draxler Gunther	Austria	5	5.65	1	5	10.65	5	39
12	Carfrae Chuck	U.S.	5	6.08	1	5	11.08	6	5
18	Pollanen Matti	Finland	5	7.32	1	5	12.32	7	19
22	Duffner Wolfgang	Germany	5	7.68	1	5	12.68	7	41
21	Gunnarson Lars G.	Sweden	5	7.82	1	5	12.82	7	49

Event: Beginners Ladies *20. Tävlande.*
Heat: One and FINAL

Pieces of Gold 4

Bib #	Name	Country	Pieces Time		Penalty Points	Penalty Time	Adjusted Time	Minutes	Seconds
			Found	Panned					
8	Carfrae Christine	U.S.	4	8.17	0	0	8.17	8	10
2	Schmidt Silvia	Germany	4	8.62	0	0	8.62	8	37
5	Hakanson Shelley	Canada	4	11.47	0	0	11.47	11	28
18	Fedala Giovanna	Italy	4	11.52	0	0	11.52	11	31
10	Leier Eileen	Canada	3	7.85	1	5	12.85	7	51
1	Seely Mary	Canada	4	13.90	0	0	13.90	13	54
9	Hellers Wendy	Canada	3	10.32	1	5	15.32	10	19
17	Elisa Pala	Italy	3	11.13	1	5	16.13	11	6
19	Rothlisberger Barbara	Switzerland	3	11.33	1	5	16.33	11	20
3	Pirchner Christine	Austria	2	7.75	2	10	17.75	7	45
15	Chouteau Marie-Christine	France	0	0.00	4	20	20.00		
4	Bonn Solveig	Sweden	0	0.00	4	20	20.00		

Event: Seniors
Heat: One and Final

Clondyke Goldpanning Committee
World Goldpanning Championships
August 20-26, 1990

Pieces of Gold

9

Bib	Name	Country	Pieces		Time	Penalty Points	Penalty Time	Adjusted Time	Minutes	Seconds
			Found	Panned						
12	Hulkkonen Paavo	Sveden	8	3.73		0	0	3.73	3	44
9	Paine Ted	U.S.	8	6.12		0	0	6.12	6	7
2	Erickson Peter	Canada	7	6.02		1	5	11.02	6	1
4	Pirtanen Antti	Finland	6	3.97		2	10	13.97	3	58
7	Borrecco Edward	U.S.	7	9.07		1	5	14.07	9	4
15	Connan Anore	France	6	8.25		2	10	19.85	8	51
10	Leibundgut Bertrud	Svizland	6	9.23		2	10	19.23	9	14
6	Langevin Joseph	Canada	5	5.05		3	15	20.05	5	2
1	Bierkscheidt Gunter	Holland	5	5.42		3	15	20.42	5	25
11	Leaksonen Kivi	Finland	5	8.30		3	15	23.30	8	18
5	Kusuba Anton	Canada	4	4.02		4	20	24.02	4	1
10	Leibundgut Anton	Svizland	5	9.42		3	15	24.42	9	25
14	Oblak Frank	Canada	5	13.58		3	15	28.58	13	35
2	Crayford Will	Canada	3	8.95		5	25	33.95	8	57
3	Duchier Paul	France	2	4.33		6	30	34.33	4	50
19				0.00		8	40	40.00		
21				0.00		8	40	40.00		
17				0.00		8	40	40.00		
20				0.00		8	40	40.00		
15	Boesch Ferdinand	Svizland	0	0.00		8	40	40.00	0	0
13				0.00		8	40	40.00		
16				0.00		8	40	40.00		
23				0.00		8	40	40.00		
24				0.00		8	40	40.00		

greatis Paavo!

Event: Youths 15 & Under *5st. Tävlaude*
Heat: One and FINAL

Pieces of Gold

6

Bib	Name	Country	Pieces		Time	Penalty Points	Penalty Time	Adjusted Time	Minutes	Seconds
			Found	Panned						
4	Roth Anne	Finland	6	4.32		0	0	4.32	4	19
10	Lindberg Andreas	Sveden	6	4.57		0	0	4.57	4	34
5	Alexander Pras	Canada	4	3.02		2	10	13.02	3	1
8	Shulda Christine	Canada	3	6.82		3	15	21.82	6	49
2	Sprokkreeff Onica	Canada	2	3.42		4	20	23.42	3	25

Barn 10 år & under *Heat 7 & Final 6st. goldhorn. 3st. Tävlaude*

Bib	Name	Country	Pieces		Time	Penalty Points	Penalty Time	Adjusted Time	Minutes	Seconds
			Found	Panned						
3	Gritner Doug	Canada	3	2.67		3	15	17.67	2	40
5	Ryant Tiel	Canada	2	5.25		4	20	25.25	5	15

World Goldpanning Championships
 Klondyke Goldpanning Committee
 August 20-26, 1990

Event: Team Event

Heat: 1

Pieces of Gold 15

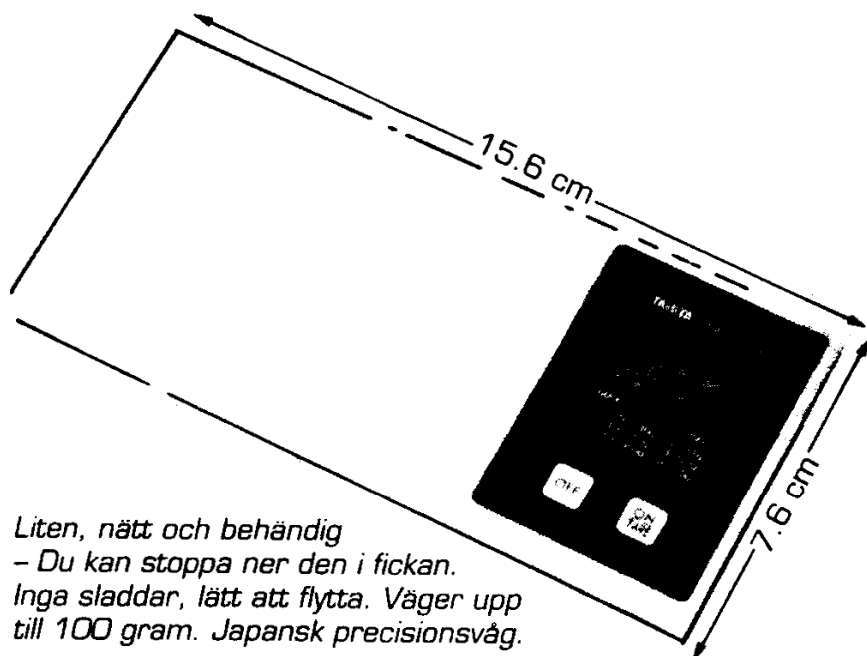
KLONDYKE '90'

1984 1990 1996

Rk	Name	Country	Pieces		Penalty Points	Penalty Time	Adjusted Minutes	
			Found	Panned			Minutes	Seconds
13	HUGGET LOOSERS	Finland	14	20.42	1	5	25.42	20 25
15	KIPRESS FINLAND	Finland	14	23.05	1	5	28.05	23 3
7	SWITZERLAND	Switland	14	29.37	1	5	34.37	29 22
22	TEAM SWEDEN #2	Sweden	12	23.33	3	15	38.33	23 20
14	FRANCE 2	France	12	24.67	3	15	39.67	24 40
19	FINLAND 1	Finland	12	25.32	3	15	40.32	25 19
9	STUART PLACERS	Canada	11	21.63	4	20	41.63	21 38
5	PORNIEMI	Italy	12	28.60	3	15	43.60	28 36
2	ITALY	Italy	12	30.00	3	15	45.00	30 0
3	GREAT BRITAIN	Gr. Brit	10	21.37	5	25	46.37	21 22
6	LAUTTAOJA GOLD COMPANY	Finland	11	27.22	4	20	47.22	27 13
4	GERMANY	Germany	11	27.48	4	20	47.48	27 29
10	FRENCH HILL MINING CORP.	Canada	11	28.35	4	20	48.35	28 21
8	FRANCE 3	France	11	28.83	4	20	48.83	28 50
16	LEHINJOKI-LAUTTAOJA	Finland	8	17.66	7	35	52.66	17 39
21	FRANCE 1	France	10	28.68	5	25	53.68	28 41
18	IRELAND	Ireland	9	28.70	6	30	58.70	28 42
12	MOGUL GOLD PLACERS	Canada	8	28.33	7	35	63.33	28 20
20	PAPONOKAT	Finland	6	21.48	9	45	66.48	21 29
11	FRANCE 4	France	7	30.00	8	40	70.00	30 0
17	THE SAINT MARTINERS	Germany	6	26.28	9	45	71.28	26 17
1	SWEDEN	Sweden	5	28.40	10	50	78.40	28 24
23				0.00	15	75	75.00	
24				0.00	15	75	75.00	

**MED ALLRA STÖRSTA SANNOLIKHET
SÅ HAR DU REDAN EN GULDVÅG
MEN DEN HÄR BLIR DIN FAVORIT!**

*Liten, nätt och behändig
- Du kan stoppa ner den i fickan.
Inga sladdar, lätt att flytta. Väger upp
till 100 gram. Japansk precisionsvåg.*

K. NORMAN
GULDSMIDE & SILVERSMIDE

NY ADRESS: BOX 43
                  930 15   BUREÅ
TELEFON   :   0910-419 88
TELEFAX   :   0910-419 98

Orsa finnmark samt i trakterna kring Jädraås och ut mot dalagränsen. Försurningen av miljön har stark anknytning till geokemiska faktorer. Ökad surhetsgrad i grundvattnet frigör aluminium och andra metaller i jorden. Metallerna kan sedan förgifta träden.

Undersökningsresultaten bygger på 4 109 morängeokemiska prover. Fältarbetet har skötts av ett 20-tal kvartärgeologer. Provtagningen har skett i rutnät med 2,2 kilometers avstånd mellan provpunkterna (gropar som grävs för hand och sedan återställs). Jordproverna har sedan analyserats i laboratorium med hjälp av modern plasma-teknik, s k ICP-analys.

- Nu gäller det att knyta kontakter med lämpliga intressenter för vidareprospektering av de intressantaste fyndigheterna, understryker Inalill Raela. Undersökningsresultaten får också betydelse för den fortsatta verksamheten med mineraljakt i länet. Syftet med kartläggningen är att undersöka förutsättningarna för mineralutvinning, vilket i sin tur kan påverka sysselsättningen i länet.

Terra Mining driver sedan ett år en guldgruva i Björkdal, några mil utanför Skellefteå. Brytningen byggs på samma typ av kartläggning som nu har genomförts i Gävleborg. Gruvan, som ligger i närheten av huvudkontoret till konkurrenten Boliden, beräknas producera 300 000 ton malm i tio år. Ett ton malm innehåller tre gram guld. Företaget vill utöka produktionen till 450 000 ton per år.

Boliden driver guldgruvan i Enåsen utanför Ramsjö. Brytningen beräknas pågå till 1993.

Geokemisk undersökning av länet

På uppdrag av länsstyrelsen har Terra Mining AB gjort en geokemisk undersökning av hela vårt län under 1988-89.

Eftersom det är första gången ett helt län undersöks med den aktuella metoden har det varit extra spännande. Resultatet visar sig vara över förväntan och informationen kan säkert användas i många olika sammanhang förutom metallprospektering.

Vid undersökningen har man tagit drygt fyra tusen prover av morän i den s k C-horisonten på ca 1-2 m djup, vilken är den minst påverkade jorden såväl med avseende på naturliga markprocesser som miljöföroreningar. När provtagning görs i markens C-horisont kommer proven därför i huvudsak att visa den för platsen naturliga sammansättningen av jorden. Proverna har analyserats på 30 element (grundämnen) och med datorernas hjälp har kartor framställts för varje element utvisande halter och lägen för de olika provpunkterna.

En geokemisk kartläggning utgör ett väsentligt underlag för malmprospektering och stora summor kan därmed sparas genom att insatserna kan styras till områden med hög malmpotential för den metall man söker.

Geokemiska kartor utgör även ett mycket väsentligt underlag vid bedömning av olika mineraljaksfynd, samt ger dessutom mineraljägarna möjlighet att bedöma sannolikheten för nya mineralfynd på olika platser.

Genom kombination av kartor för olika element har ett antal temakartor framställts.

En geokemisk kartläggning ger en översikt över olika växtnäringens regionala variationer. En sådan översikt kan inom både jord- och skogsbruk ge en vägledning för anpassade gödslingsinsatser. Sådan anpassning kan ge såväl ekonomiska som miljömässiga fördelar.

Som exempel kan nämnas kartor över kalium, magnesium och fosfor, vilka indikerar förutsätt-

ningarna i marken för hög bonitet och även kan utgöra underlag för vitalitetsgödslingsinsatser.

Risken för försurning av mark och vatten i ett område är starkt avhängigt av jordens naturliga sammansättning varför geokemisk bakgrundsinformation är mycket användbar vid uppskattning av försurningskänsligheten inom olika regioner.

Kalcium/magnesium kartan anger områden med hög respektive låg buffringsförmåga för surt nedfall.

Försurningen frigör metaller i marken vilket kan leda till att träden förgiftas. Aluminiumhalten t ex är på många håll i södra Sverige så hög att granarnas finrötter skadas, förmodligen genom effekten av att aluminium förhindrar upptaget av kalcium och magnesium. Speciellt gran anses vara känslig i detta avseende.

Kartan över kalcium/aluminium-förhållandet i marken anger de områden som bör prioriteras för kalkningsinsatser.

Den naturliga radioaktiviteten i marken framgår av uran/thorium kartan och kan användas som underlag i samhällsplaneringen.

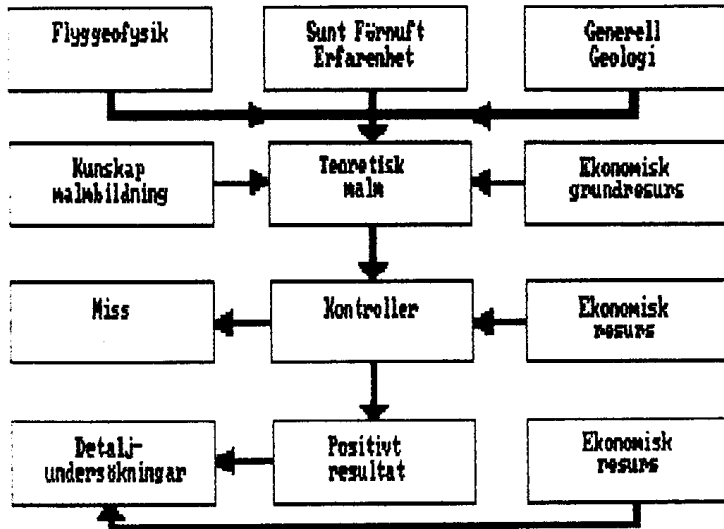
Kartor över tungmetaller och spårämnen torde ha såväl humanmedicinskt som veterinärmedicinskt intresse.

Samtliga moränprover har sparats för eventuella ytterligare analyser.

Förutom ovannämnda resultat har tre nya områden innehållande guld påträffats. Det är frestande att tänka på att Terra Mining 1985 konstaterade en fyndighet i Björkdal och att gruvverksamheten där startade 1988 efter en rekordkort beslutsprocess och investeringsperiod. Kanske vågar man hoppas att något av guldområdena skall visa sig vara värt att bryta så att vi om några år får vår andra guldgruva.

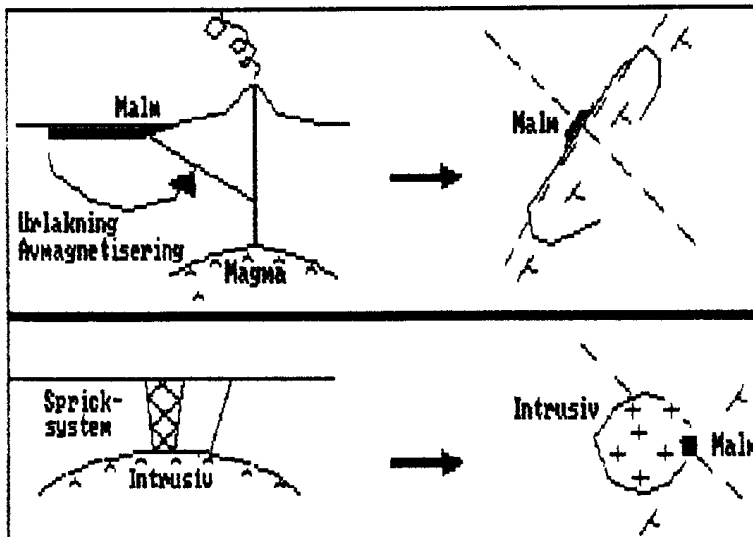
GEAFISK ILLUSTRATION

Blockmodell, prospekteringsfilosofi.

Malmbildning 2000 Mår f. Kr.

Flygmagnetisk karta 1986.

Den nedre figuren illustrerar förekomster i Purnuområdet.

Gör lite PR!
Köp en tröja!

Gul med blått tryck.

Tröjan kostar...95...kr. + porto 10:-

Betalning sker till SGF's

postgiro 63 04 54 -7. Skriv

samtidigt storlek M. eller L.

Generalprovtagning av vaskbergsfyndigheter.

Det är huvudsakligen metallen guld, varom i detta fall blir fråga, och enär den kvantitet därav, vilken erfordras för brytvärdhet ofta är synnerligen obetydlig, måste man vid provtagningen gå till väga med den största omtanke. Som förut framhållits anträffas det guldförande lagret oftast omedelbart ovan fasta hällen, överlagrat till större eller mindre höjd av ofyndiga sand- och gruslager, vilka vid vaskningen måste avlägsnas. Råprovet måste nu representera ett snitt av samma area genom hela sand- och gruslagret. För att åstadkomma detta har man i huvudsak 2:ne vägar att gå.

1. *Grävande av gropar.* Detta torde vara den bästa metoden. För att ej gropens area skall minskas mot djupet förses väggarna med förtimring eller också utvidgas väggarna, när hålet nått ett visst djup, så att man får gott utrymme för fortsatt djupgrävning och kan hålla samma area som i början.

2. *Användande av borrhning.* Denna metod är den enda brukbara, då lagret helt eller delvis ligger under vatten. För att ej material från väggarna skall rasa ned i hålet måste detta rörbeklädas. På de borrhapparater, som härvid komma till bruk kunna vi här ej ingå. Man kan vid jorddjup upp till 10 à 15 m använda någon av de i det föregående beskrivna jordborr, medelst vilka prov kunna erhållas av det genomborrade. Enär emellertid rör och borrhapparat trycka större grusstycken åt sidan, får man i regel mindre vikt å provet än vad som motsvarar rörets diameter, varför man har att multiplicera med en koefficient, som måste klarläggas för varje särskild förekomst. Vare sig man använder den ena eller andra av ovan beskrivna metoder, bör gruset från det lager, som innehåller guld, analyseras för sig om icke annat så därför, att guldhalt en eljest ofta blir allt för obetydlig för analys. Det är vidare av synnerlig vikt, att man ej låter hålet stanna mot någon större sten utan verkligen genomgår hela lagret för att få prov just av godset tätt ovan fasta hällen, enär det rikaste godset plägar anträffas just här.

Om ej provtagaren är noga på sin vakt, kan han lätt bli utsatt för bedrägeri vid generalprovtagning av vaskfyndigheter. Detta är vad amerikanerna kalla "salting", (saltning här = förfalskning av provet). Den kan ske genom att någon av saken ekonomiskt intresserad t. o. m. i provtagarens närvaro i provet inblandar guldkorn, som vederbörande bär under naglarna, i håret, i fickorna, i pipan, cigarren o. s. v. eller under obehövade ögonblick antingen genom insprutning av guldstoff eller guldlösning i provpåsarna eller genom skjutning med pistol, laddad med guldkorn. Det brukas också att spruta guldkloridlösning på de platser, där man vet eller antar, att provtagning skall ske. Det behövs endast några få små guldkorn för att fyndigheten skall få sken av att vara brytvärd.

forts. →

Krusch föreskriver följande försiktighetsmått för undvikande eller upptäckande av provförfalskning.

1. Ingen av resultatet ekonomiskt intresserad bör närvara vid provtagningen, således knappast ens någon av säljarens arbetare.

2. Provställena böra ej vara i förväg kända för säljaren.

3. Vanliga säckar få ej användas. Bättre äro lädersäckar, men bäst äro bleckburkar med stadiga, tättslutande plomberbara lock.

4. Före analysen lägges provet i kokhett vatten. Visar sig detta guldhaltigt, föreligger bedrägeri medelst tillsats av guldlösning.

5. Finner man efter utvaskning av guldet vid mikroskopisk undersökning, att guldkornen hava olika färg, föreligger med all sannolikhet förfalskning. Äro de tillsatta guldkornen skjutna med pistol, visa de sig platta och äro de framställda genom avfilning, kan man i mikroskopet se filspånformen. Vid vaskning pläga dylika spån ibland flyta på vattnet till följd av vidhäftande luftblåsor och fett.

För att utröna huru mycket guld, som kan utvinnas, bör analysprov utföras ej blott genom smältning (total guldhalt) utan även genom lakning med cyankalium och amalgamering. Selen- och tellurguldmalmerna erbjuda nämligen speciella problem. Uppträder allt guld som friguld, kan man räkna med att utvinna c:a 75 % därav.

B. Tiberg 1931.

Amerikanska småsparare köper värdelös guldsand

Tonvis av värdelös "guldsand" och andelar i nedlagda guldgruvor beräknas locka av amerikanska småsparare över 1,5 miljarder svenska kronor bara i år. Erbjudandet sker per telefon och tiotusentals amerikaner har fallit för svindlarens hänfödda skildringar av en genväg till ett inkomstlyft.

Sv Dagbladet berättar om tre fall. 100 ton sand exempelvis erbjuds för 5 000 dollar. Det garanteras innehålla minst 20 uns guld. Köparen skulle alltså betala 250 dollar per uns guld, som i dag har ett världsmarknadspris på 430 dollar. Men köparen får inte besked om att guldet förekommer i

mikroskopiskt små koncentrationer och att vaskningen skulle sluka mer än förtjäns-ten.

En nedlagd gruva i New Mexico beskrevs som det rikaste mineralfyndet i världen. I verkligheten var guldhalten inte högre än i vanligt havsvatten. En fånge, som redan dömts för liknande svindlerier, lyckades sälja värdelösa andelar i en Utahgruva i fångelsetelefonen.

En talesman för "Operation Guldtacka", som myndigheterna satt i gång för att stävja svindlerierna, säger:

— De mängder av människor, som är beredda att satsa sina sparslantar utan närmare granskning måste läras att man inte kan köpa dollarsedlar för 60 cent stycket, hur mycket en durkdriven försäljare än har att säga.

GULD!

Det finns mer guld i Gävleborg (förutom fyndigheten i Enåsen), visar en geokemisk kartläggning som genomförts på uppdrag av länsstyrelsen. Prospekteringsföretaget Terra Mining har hittat ett tiotal intressanta skuld anomalies. Tre är så lovande att företaget har ansökt om inmutning. Företaget överväger att söka inmutning för ytterligare en fyndighet.

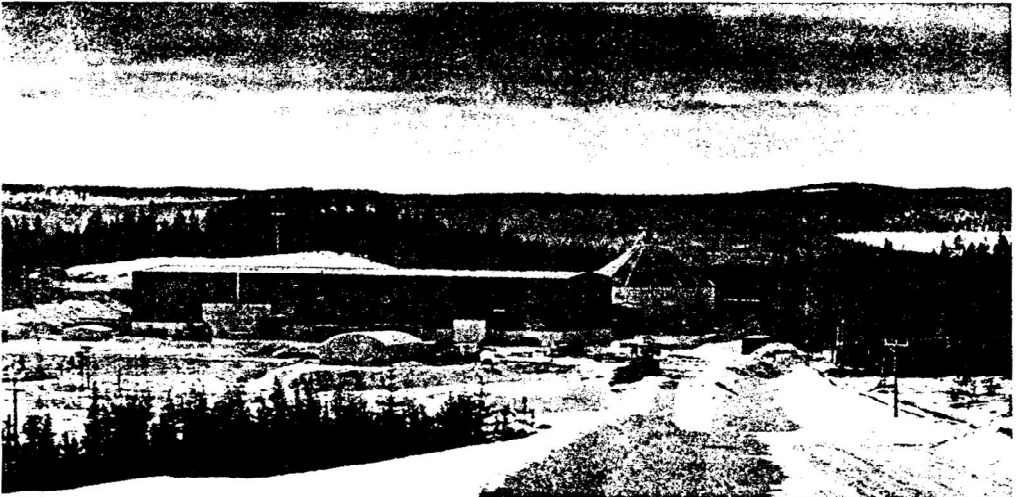
Fyndigheterna ligger i Runemo utanför Bollnäs, på en plats väster om Arbrå samt i Åsvallen i Gnarp. Den fjärde fyndigheten, som väntar på inmutning, är belägen i Ovanåkers kommun.

Kartläggningen inleddes i juli i fjol. Slutrapporten överlämnades härom-

ten till analysdata för dessa ämnen fördelas med 75 procent för länsstyrelsen och 25 procent för företaget.

Kartläggningen visar bl a att området upp mot länsgränsen till Väster-norrland, från Ramsjö och ut mot kusten, är intressant för fördjupad

Höga halter av uran och thorium har spårats i kustbältet mellan Söderhamn och Hudiksvall, i ett område mellan Ramsjö och ned mot Friggessund, samt mera spritt i ett bälte från Järbotrakten och ut mot kusten. Områdena kan bli intressanta för utvinning av sk geo-termisk energi..

Resultat av Terra Minings geotekniska undersökning i Västerbotten; Guldgruvan i Björkdal. Liknande anläggningar hoppas vi på i vårt län.

dagen till landshövding Lars Ivar Hising, planeringsdirektören Ingall Raela och miljövärdirektören Lars Högborg. Kostnaden, 2,2 miljoner, delas lika mellan länsstyrelsen och Terra Mining.

Enligt avtalet mellan företaget och länsstyrelsen har företaget exklusiv rätt att utnyttja analysresultaten när det gäller guld fram till 1993. Undersökningen omfattar ytterligare 30 olika ämnen. Bestämmanderät-

prospektering. Där finns sannolikt fyndigheter av koppar, silver, arsenik, nickel, kobolt och krom. Också zink och bly kan förekomma. Särskilt nickel uppvisar höga nivåer.

Mangan återfinns främst i kustområdet kring Gävle. I trakterna kring Los kan man hitta bl a arsenik, vanadin och titan.

Områden med naturligt radioaktiva mineraler finns också i länet.

Insamlade data medger vidare tolkningar som har betydelse för skogsbruk och miljöåtgärder. Större delen av länets kustområden har bättre markkemiska förutsättningar för en högre skogstillväxt (avkastningsvärde) än länets inland. Boniteten är också hög i området innanför länsgränsen mot Väster-norrland. Områden med låg tillgång på kalcium och magnesium är känsliga för sur nederbörd. Sådana försurningskänsliga områden finns bl a i

5/6 1989

forts →

Orsa finnmark samt i trakterna kring Jädraås och ut mot dalagränsen. Försurningen av miljön har stark anknytning till geokemiska faktorer. Ökad surhetsgrad i grundvattnet frigör aluminium och andra metaller i jorden. Metallerna kan sedan förgifta träden.

Undersökningsresultaten bygger på 4 109 morängeokemiska prover. Fältarbetet har skötts av ett 20-tal kvartärgeologer. Provtagningen har skett i rutnät med 2,2 kilometers avstånd mellan provpunkterna (gropar som grävs för hand och sedan återställs). Jordproverna har sedan analyserats i laboratorium med hjälp av modern plasma-teknik, s k ICP-analys.

- Nu gäller det att knyta kontakter med lämpliga intressenter för vidareprospektering av de intressantaste fyndigheterna, understryker Inallill Raela. Undersökningsresultaten får också betydelse för den fortsatta verksamheten med mineraljakt i länet. Syftet med kartläggningen är att undersöka förutsättningarna för mineralutvinning, vilket i sin tur kan påverka sysselsättningen i länet.

Terra Mining driver sedan ett år en guldgruva i Björkdal, några mil utanför Skellefteå. Brytningen byggs på samma typ av kartläggning som nu har genomförts i Gävleborg. Gruvan, som ligger i närheten av huvudkontoret till konkurrenten Boliden, beräknas producera 300 000 ton malm i tio år. Ett ton malm innehåller tre gram guld. Företaget vill utöka produktionen till 450 000 ton per år.

Boliden driver guldgruvan i Enäsen utanför Ramsjö. Brytningen beräknas pågå till 1993.

Geokemisk undersökning av länet

På uppdrag av länsstyrelsen har Terra Mining AB gjort en geokemisk undersökning av hela värt län under 1988-89.

Eftersom det är första gången ett helt län undersöks med den aktuella metoden har det varit extra spännande. Resultatet visar sig vara över förväntan och informationen kan säkert användas i många olika sammanhang förutom metallprospektering.

Vid undersökningen har man tagit drygt fyra tusen prover av morän i den s k C-horisonten på ca 1-2 m djup, vilken är den minst påverkade jorden såväl med avseende på naturliga markprocesser som miljöföroreningar. När provtagning görs i markens C-horisont kommer proven därför i huvudsak att visa den för platsen naturliga sammansättningen av jorden. Proverna har analyserats på 30 element (grundämnen) och med datorernas hjälp har kartor framställts för varje element utvisande halter och lägen för de olika provpunkterna.

En geokemisk kartläggning utgör ett väsentligt underlag för malmprospektering och stora summor kan därmed sparas genom att insatserna kan styras till områden med hög malmpotential för den metall man söker.

Geokemiska kartor utgör även ett mycket väsentligt underlag vid bedömning av olika mineraljaksfynd, samt ger dessutom mineraljägarna möjlighet att bedöma sannolikheten för nya mineralfynd på olika platser.

Genom kombination av kartor för olika element har ett antal temakartor framställts.

En geokemisk kartläggning ger en översikt över olika växtnäringens regionala variationer. En sådan översikt kan inom både jord- och skogsbruk ge en vägledning för anpassade gödslingsinsatser. Sådan anpassning kan ge såväl ekonomiska som miljömässiga fördelar.

Som exempel kan nämnas kartor över kalium, magnesium och fosfor, vilka indikerar förutsätt-

ningarna i marken för hög bonitet och även kan utgöra underlag för vitalitetsgödslingsinsatser.

Risken för försurning av mark och vatten i ett område är starkt abhängig av jordens naturliga sammansättning varför geokemisk bakgrundsinformation är mycket användbar vid uppskattning av försurningskänsligheten inom olika regioner.

Kalcium/magnesium kartan anger områden med hög respektive låg buffringsförmåga för surt nedfall.

Försurningen frigör metaller i marken vilket kan leda till att träden förgiftas. Aluminiumhalten t ex är på många håll i södra Sverige så hög att granarnas finrötter skadas, förmodligen genom effekten av att aluminium förhindrar upptaget av kalcium och magnesium. Speciellt gran anses vara känslig i detta avseende.

Kartan över kalcium/aluminium-förhållandet i marken anger de områden som bör prioriteras för kalkningsinsatser.

Den naturliga radioaktiviteten i marken framgår av uran/thorium kartan och kan användas som underlag i samhällsplaneringen.

Kartor över tungmetaller och spårämnen torde ha såväl humanmedicinskt som veterinärmedicinskt intresse.

Samtliga moränprover har sparats för eventuella ytterligare analyser.

Förutom ovannämnda resultat har tre nya områden innehållande guld påträffats. Det är frestande att tänka på att Terra Mining 1985 konstaterade en fyndighet i Björkdal och att gruvverksamheten där startade 1988 efter en rekordkort beslutsprocess och investeringsperiod. Kanske vågar man hoppas att något av guldområdena skall visa sig vara värt att bryta så att vi om några år får vår andra guldgruva.

Vad är inmutningsrätt?

Gruvlagen bygger på inmutningssystemet. Detta grundar sig på principen att rätten till inmutningsbara mineral tillfaller upptäckaren. Därigenom stimuleras framletandet av malmer till gagn för samhället. För att tillgodose det allmännas inflytande har staten rätt till hälftenandel i fyndigheterna (kronoandel).

Inmutningsbara är bl.a. malmerna till flertalet av de vanligare metallerna.

Varje svensk medborgare, staten, vissa svenska företag m. fl. har rätt att på egen eller annans mark erhålla inmutningsrätt under de förutsättningar som gruvlagen anger. Inmutningsrätt erhålles efter ansökan hos bergmästaren och varar i tre år. Mutsedeln utfärdas som bevis om inmutningsrätten. Under vissa förhållanden kan förlängning erhållas med maximalt sju år.

Vissa områden är i princip fredade mot inmutning. Till dessa hör t.ex. område på mindre avstånd än 100 meter från byggnad avsedd att stadigvarande användas som bostad, där inmutning ej får beviljas utan speciellt tillstånd.

Innehavaren av inmutningsrätt (inmutaren) har rätt att inom det område, som är angivet i mutsedeln (inmutat område) undersöka fyndighetens beskaffenhet och storlek. Minst två veckor innan undersökningsarbete påbörjas, skall inmutaren meddela (delge) detta till berörda fastighetsägare samt innehavare av nyttjanderätt eller servitut.

Om undersökningsarbetet medför skada eller intrång skall inmutaren erlægga ersättning. Innan arbetet påbörjas måste inmutaren ställa säkerhet för denna ersättning, om den ersättningsberättigade icke medger att så ej behöver ske. Om denne ej godkänner säkerheten avgör länsstyrelsen frågan. Stat och kommun behöver ej ställa säkerhet.

Om överenskommelse ej kan träffas om ersättning kan tvisten upptagas till avgörande vid fastighetsdomstol eller avgöras av skiljemän.

Är den påträffande fyndigheten av tillräckligt god beskaffenhet kan inmutaren erhålla rätt att bryta inmutningsbart mineral (utmål). Utmål tilldelas vid en speciell förrättning varvid hålles sammanträde till vilket mark- och sakägare kallas. Om ovannämnda frågor om ersättning på grund av undersökningsarbete ej har avgjorts tidigare kan de behandlas under denna förrättning.

Ovanstående utgör en översiktlig information och ej en fullständig redogörelse för de regler, som reglerar inmutningsrätten. Ett utdrag ur gruvlagen omfattande vissa paragrafer, som har bedömts vara av intresse, bifogas.

Bergmästaren i norra distriktet

Ut drag ur gruvlagen (SFS 1974:342, 892, 1982:485, 1985:623 och 1987:156)

I gruvlagen föreskrives bl. a. följande:

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § Var och en äger under de förutsättningar och i den ordning som anges i denna lag erhålla rätt att undersöka och bearbeta på egen eller annans grund belägen mineralfyndighet (immutningsrätt).

2 § En mineralfyndighet är immutningsbar, om den innehåller

1. guld, silver, platina, kvicksilver, koppar, bly, zink, järn, mangan, krom, kobolt, nickel, titan, vanadin, molybden, volfram, tenn, vismut, antimon eller arsenik, dock icke sjö- eller mynnmalm, eller
2. svavelkis, magnetkis, grafit, apatit eller magnesit.

Fyndigheten är dock inte immutningsbar, om det mineraliska ämnet ingår i alunskiffer.

3 § Immutningsrätt erhålles efter ansökan hos bergmästaren, som utfärdar bevis om immutningsrätten (mutsedel).

4 § Den som erhållit immutningsrätt (immutaren) får inom det område som anges i mutsedeln (immutat område) utföra undersökningsarbete i fråga om immutningsbart mineral.

5 § Vill immutaren bearbeta fyndigheten och kan han visa, att immutningsbart och för teknisk bearbetning lämpat mineral finnes inom det immutade området i sådan myckenhet att fyndigheten sannolikt kan göras till föremål för gruvdrift, har han rätt att för ändamålet få sig anvisat arbetsområde (utnål).

Utnål anvisas vid särskild förrättning (utnälsförrättning) efter ansökan hos bergmästaren.

2 kap. Immutning

Hinder mot immutning

3 § Immutningsrätt får ej utan medgivande av regeringen beviljas inom

1. område, som genom beslut av riksdagen förklarats utgöra statsgruvefält eller om vars förklarande för statsgruvefält statlig myndighet gjort framställning hos regeringen, såvida icke immutning sökes för statens räkning,
2. område som avsatts till nationalpark, eller om vars förklarande för nationalpark statlig myndighet gjort framställning hos regeringen,
3. befästningsområde och, i den utsträckning regeringen bestämmer, område utanför detta,
4. kyrkogård eller annan begravningsplats,
5. område varpå sökts eller meddelats koncession enligt lagen (1974:890) om vissa mineralfyndigheter eller enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter.

Utän hinder av vad som föreskrives i första stycket får i fall som anges under 5 immutningsrätt beviljas, om medgivande lämnats av den som sökt eller erhållit koncessionen.

4 § Immutningsrätt får ej utan medgivande av länsstyrelsen beviljas inom

1. område på mindre avstånd än trettio meter från allmän väg eller sådan vägs sträckning enligt fastställd arbetsplan eller från sådan järnväg eller kanal som är upplåten för allmän trafik eller från allmän flygplats,
2. område på mindre avstånd än etthundra meter från byggnad, som är avsedd att stadigvarande användas till bostad och som ej är belägen på immutat eller utnälslagt område, eller från tomtplats eller trädgård vid sådan byggnad,

3. område som upptages av kyrka, annan samlingslokal, undervisningsanstalt, hotell eller pensionat eller av vårdanstalt, elevhem eller därmed jämförlig inrättning, om anläggningen är avsedd för mer än femtio personer,

4. område som upptages av elektrisk kraftstation eller industriell anläggning,

5. område med detaljplan.

Utan hinder av vad som föreskrives i första stycket får imutningsrätt beviljas, om medgivande lämnas, i fall som anges under 2 av ägaren till byggnaden, tomplatsen eller trädgården och den som har nyttjanderätt därtill samt i fall som anges under 3 och 4 av ägare och nyttjanderättshavare.

3 kap. Undersökningsarbete

1 § Minst två veckor innan undersökningsarbete påbörjas inom imutat område skall underrättelse här- om genom imutarens försorg delges såväl ägare till den mark där arbetet skall bedrivas som innehavare av nyttjanderätt eller servitut avseende marken.

Innan arbetet påbörjas skall imutaren ställa säkerhet för ersättning enligt 8 §, om icke den som är berättigad till ersättning medger annat.

2 § Undersökningsarbete får bestå endast i sådana åtgärder som behövs för att visa att imutningsbar mineralfyndighet förekommer inom det imutade området och för att vinna närmare kännedom om fyndighetens storlek, beskaffenhet och brytvärdhet.

Inom imutat område får imutaren ej utan medgivande av markens ägare och innehavare av nyttjanderätt eller servitut avseende marken uppföra annan byggnad än sådan som är oundgängligen nödvändig för under- sökningsarbetet. I den mån det behövs får han bygga väg inom området eller begagna befintlig väg till och inom området. Efter tillstånd av bergmästaren får han också bygga nödvändig väg till området.

Åtgärd skall utföras så, att minsta skada och intrång vållas.

3 § Imutaren får använda imutningsbart mineral som brytes under arbetet endast i den mån det behövs för undersökning av dess beskaffenhet och lämplighet för teknisk bearbetning. Produkt som imutaren där- vid utviner får han tillgodogöra sig. På samma sätt får imutaren utnyttja förut brutet imutningsbart mineral, i den mån ej annat följer av 7 kap. 2 § andra stycket.

Ej imutningsbart mineraliskt ämne får brytas endast i den mån det behövs för undersökningsarbetets ändamålsenliga bedrivande. Av det brutna får imutaren använda vad som behövs för undersökningsarbetet på fyndigheten.

4 § Bergmästaren får meddela särskilda föreskrifter för att förebygga att imutaren överskrider sin rätt enligt 2 § första stycket eller 3 §. Sådana föreskrifter länder omedelbart till efterrättelse.

5 § Undersökningstiden är tre år från dagen för mutsedlens utfärdande. Efter ansökan hos bergmästaren har imutaren rätt att få tiden förlängd med sammanlagt högst tre år. Förlängning får dock inte medges, om något ändamålsenligt arbete inte har utförts och inte heller kan antas bli utfört.

Imutaren har därefter rätt att efter ansökan hos bergmästaren få undersökningstiden ytterligare för- längd med sammanlagt högst fyra år, om synnerliga skäl föreligger.

Vid prövning av frågan om förlängning enligt första eller andra stycket skall imutningshinder som an- ges i 2 kap 2-5 §§ beaktas, om hindret förelåg redan då imutningsrätten beviljades.

8 § Förleder undersökningsarbetet skada eller intrång, skall ersättning härför utgå. Vid tvist om sådan ersättning väckes talan vid den fastighetsdomstol inom vars område marken eller större delen där- av ligger. Har tvisten när utmålsförrättning hålles icke hänskjutits till avgörande av skiljenäm eller domstol, prövas frågan vid förrättningen.

MEDLEMSFÖRMÅNER FÖR SVENSKA GULDVASKARFÖRENINGEN.

Göteborgs Mineral o. Stengalleri
 Box 19084 (Chalmersg.25)
 400 12 Göteborg Tel.031/184344 20 kr rabatt på vaskpannor

Kristallen Stenslip(Agne o.Barbro Söderström)
 Fack 60
 980 13 Lennavaara Tel.0981/310 60 (10 % på all utrustning)

Bo Lindberg 15 % på sin vaskpanna
 Box 200 Gratis vaskning på "Guldampen" i
 972 00 Gällivare Tel.0970/330 34 Muorjevaara

Arvika Kanot o. Turistcenter
 Box 191
 671 01 Arvika 10% på den blå vaskpannan

Tankavaara Guldbý 10% för logi
 99695 Tankavaara 50% för vaskning vecko eller dagbiljett
 FINLAND TEL.9693/46158

Erkki Kreivi Efter kontakt med honom vaskar man oftast
 Kaamostie 13 gratis på hans inmutningar.Uppe i Lemmenjoki
 SF-99800 Ivalo erlägger man dock en ringa avgift.
 FINLAND

Kurt Stenvall 10% på vaskpannorna och
 Blå vägen 70 rännorna i plåt.
 920 53 Stensele Tel.0951/202 58

Näverniemi Loomakylä (Där Ivalotävlingarna går)
 SF-99800 Ivalo
 FINLAND 10% för logi

FÖRSÄLJNING

FINFINA JULKLAPPAR.

KNAPPMÄRKEN 10 kr/st

DEKALER 10 kr/st

TIDIGARE EX. AV "GULDVASKARN" 10 kr/st

"DE ALLUVIALE GULLFOREKOMSTER I INDRE FINNMARK"
 AV HARALD BJÖRLYKKE 75 kr(lättläst på norska)

VASKA GULD I VÄRMLAND AV PH LUNDEGÄRDH 20 kr

RESAN TILL DAWSON CITY 1984.

Kalle Rebel berättar.

Sent lär ju syndaren vakna.
För min del kom uppvaknandet vid ankomsten av senaste numret av guldgravaren.
Väckarklockan var broschyrerna om världsmästerskapen i Dawson.

Jag tillhör ironiskt nog de få(?) i föreningen som fått se den platsen med egna ögon, och det till och med i samband med förra Världsmästerskapen därstädes.

Ironin i det hela är att jag, som inte kan beskyllas för att vara bland eldsjälarna ibland Sveriges guldgravare eller skicklig vaskare, fick tillfälle att åka dit och delta.

Syndarens uppvaknande då?

Jo jag deltog i en guldgravarexpedition till Svegrakten, där vi på kvällarna satt vid lägerelden och ljög för varann, när Torgny bad mig att bidra i medlemsbladet med en reseberättelse.

Jomervisst, sa jag, visst kan jag det.

Och nu har det ju dröjt tillräckligt, så det kan vara på tiden att infria sitt löfte.

Och vem vet, det kanske passar riktigt bra just nu.
Kanske ger det någon några tips på vägen.

Nu förhåller det sig så, att det för mig ju inte på något sätt är självklart att sätta sig på flyget och åka till Dawson, inte ens när det är WM.

Det finns inte resurser till det, så att säga.

Men av en tillfällighet blev det så att jag i tjänsten skulle till Los Angeles den aktuella hösten. Med lite trixande förlades avresan så att jag skulle hinna med en avstickare till Klondyke, och så blev det så att jag fick min resa till guldgravarnas Mecka.

Trots trixandet blev det inte bättre än att avresan från Linköping inföll på torsdagen den 6/9, och tävlingarna var samma lör-och söndag.

Det är nu inget problem i dessa tider. Jag var i Dawson klockan 14.30 den 7/6 . Dödstrött, men vad gjorde väl det.

På detta sätt blev jag visserligen blåst på drömmen att följa Big Sam's fotspår med båt till Skagway, Chilcot....
Ja ni vet själva.

Men det får väl anses vara ett ärligt byte, och så har man ändå ett äventyr kvar.

Så här gestaltar sig en modern stampeders vedermödor.

Flygtaxi klockan 0600 från Linköping till Norrköping.
LIN till Kastrup klockan 07 00 där 3 timmars väntan fördrivs med Tuborg och inköp av ytterligare en styck Sverige-tröja.
Klockan 11.30 taxar Tor Viking ut för 10 timmar i luften, och klockan 12.30 lokal tid är jag i Seattle.
Här lämnar jag in mitt "finbagage", klär om och axlar min ryggsäck packad för vildmarksliv och tar mig till Greyhoundstationen för bussresa till Vancouver.

Nästa buss går klockan 16.00 så en fika sitter bra.
 En donut kostar med kaffe 0.95\$ enligt prislistan, men
 betingar ändå 1.08\$ på grund av någon lokal skatt.
 (På donuts ?)

Att man är turist kan man inte dölja, vilket jag inte heller försöker.

Tvärtom! Sitter man i Seattle med den sortens packning är det dessutom ganska uppenbart vart man ämnar dra.
 Dessutom har jag på och med mig ett antal tröjor med svenska flaggor, Heja Sverige etc. Allt för att enligt ett tips jag fått främja kontakten med lokalbefolkningen.
 Att detta fungerar får jag första beviset på i bussfikat när jag trycker i mig min donut.

Fram kommer en karl som med en menande blick på packningen undrar om jag behöver lite tips.

Jag minns inte om jag hade något svar på frågan, men han sätter igång. Han lägger ut texten. Orter, namn på sjöar och floder bara flödar ur honom.

Alla ställen är naturligtvis förknippade med guld. Det är bara upp och hämta.

Jag nåns inte fråga honom varför han sitter på detta halvtaskiga bussfik för, när han nu sitter inne med all denna kunskap.

Eftersom jag förmodligen inte ser tillräckligt entusiastisk ut, drar han ur plånboken upp en papperslapp med diverse karttecken på samt pekar ut var guld det ligger.

Det är bara att åka dit och hämta.

Han undrar väl än idag över denna tokiga människa som helt enkelt förklarade för honom att sjön ifråga inte ligger längs den rutt han tänkt sig, utan bara tar sitt pick och pack och äntrar bussen.

Utän att ens bjuda på den minsta öl.

Mitt första möte med en Greyhoundbuss visar sig bli en ganska udda upplevelse.

Väl ute på vägen hälsar "kaptenen" välkommen ombord och drar en ramsa som på vilket flygplan som helst. Det ska dom, lärde jag mig senare. Oftast stannar det därvid, men inte med denne. Han håller låda tills vi angör Vancouver klockan 19.

Han är rolig också och kan en massa om trakten vilket han gärna meddelar. Han vet till exempel att många presidenter är begravda i staten Waschingon, men att det dessutom finns sådana som inte ens är begravda i USA.

Det ni! Det kan ni fundera över tills vi ses nästa gång.
 Jag har lärt mig.

I Vancouver gäller det att ta sig till flygplatsen för att hämta biljetten för den fortsatta färden. Åtminstone till Whitehorse, därifrån till Dawson är det lite svårt att få bekräftelse på. Resebyrån kunde nämligen inte få kontakt med det flygföretag som trafikerade vildmarken. Jag får leva i ovisshet tills morgonen därpå.

Jag står nu på flygfältet, klockan är 20 lokal tid. Min kropp tycker att det så smått börjar bli morgon igen.

Egentligen var det tänkt att gå brandvakt, för att inte på några villkor missa den enda anslutning som går till Whitehorse.

Inser snabbt att det bara inte går, utan får ta in på hotell.

Där ligger jag och försöker somna till ishockey i TV. Canada - Sverige i Canada cup. Efter en stund upptäcker jag att dom spelar i Vancouver för halvfulla läktare. Det är så dags att upptäcka det nu!

(Sverige vann med 4-2, vill jag minnas. Det gick ju sämre sen i finalen.)

Efter en orolig natt lyfter jag med CP AIR's 737. Får frukost med korv, äggröra och kaffe på porslin!

De du Janne Carlsson.

Får också en magnetik vy över de klippiga innan vi går in i molnen. Mellanlandar vid kanten av prärien i Fort St John för att fortsätta mot Whitehorse.

Tar mitt bagage och går in i bygget som ska föreställa terminalen. Ser mig om efter något som liknar en information och hittar till slut en skylt som bär samma namn som min flygbiljett till Dawson.

Stängt och inte en person i sikte. Väntan alltså. På vad och hur länge är ovisst, men det ska gå nå't idag.

Det försäkrar en geolog som började snacka med mig på nå'n konstig dialekt.

Det visar sig att han tilltalar mig när han sett den svenska flaggan på ryggsäcken. Han hade varit i Sverige och letat Uran innan omröstningens dagar, och vill nu träna sina få glosor.

Det är lugnt säger han, ska själv med till Dawson. Dom kommer.

Och visst kommer dom.

Incheckning? Knappast! Snarare upprop.

När det är överstokat står vi där, inklusive en grupp om fyra tyskar med bagage för en hel expedition. Dom skall vara ute länge och jaga. Problemet var att dom ensamma fyller den lilla maskinen.

Kort överläggning bland personalen och varsågod och följ med här.

Ut på plattan stiger vi, bort mot en DC3! Den visar sig vara av årgång 43!!

För att rymma tyskarnas bagage och oss andra tre tar man till denna relik.

Jag bara tackar, har alltid hoppats att få flyga med en sådan. Med vrålande motorer och skakande i varje plåt lyfter den. Sakta så att jag som inte flugit med annat än jetmaskiner undrar vad det är som är fel. Men allt är som det ska om man tog i beaktande att dessa maskiner inte sticker till 10 000 meter på en vink, utan lungt och värdigt stiger till 1 500 där vi stannar.

Med god utsikt över Yukon och inga moln under oss.

Ingen stress här inte.

Efter starten när vi når marchhöjd förhandlas om reserutten!

Det vill säga, ska vi ta Mayo på dit eller hemvägen?

Värdinnan upplyser oss om vad vi ser under oss, och när vi nådde en flodkrök med resterna efter den första vita

bebyggelsen, lägger piloten helt sonika på begäran ekipaget i cirklar så vi kunde studera färdigt.

Så äntligen närmar sig Dawson.

Flygfältet ligger en bit söder om stan, längs med Klondike Highway. Inflygningen sker över Bonanza Creek, Eldorado och följer sen Klondike River.

Har ni hört namnen förr?

Den "svensktalande" geologen visar mig alla de kända platser som vi passerar över.

Men så det ser ut.

Som en tvättbräda från ovan, där de stora dredgarna gjort sitt. Trots att dom gjorde det för mer än 70 år sen, så ser det ut som om det gjordes i förgår.

Tydligt ser dom nyare aktiviteterna högt uppe på höjderna roligare ut. Hela berg formligen flyttas och vaskas bort.

"I have never seen so much dirt shuffeld around for so little." är geologens kommentar till det hela.

Tydligt var hans uppfattning att man kan tjäna sina dollar på ett lättvindigare och säkrare sätt.

Om det är sant eller inte låter jag vara osagt, men intrycket jag får under min tid i trakten är att investeringarna i claims och utrustning är höga, tillgången och guldpriset osäkert.

Men guldgravare är nu inte särskilt rationella.

Det är inte det som gäller. De som jag talade med och som hade det som heltidssyssla här uppe, har dessutom investerat i inmutningar i Californien, och pendlar med årstiderna. Om man undantar Ditmar Gritska förståss. Stenrik och med investeringar i hotell i Whitehorse etc, men bor kvar i dragiga timmerhyddor på sina respektive claims.

Nog om detta för nu sätter jag foten på den sankta gräsmatta som föreställer Dawsons flygfält.

Klockan är 14 30 på fredag den 7/9!

Får lift in till stan, letar mig fram till turistbyrån vid Main Street och hör mig för var jag lämpligen kan sätta upp mitt tält.

Två campcites finns får jag höra, varav den första i norra utkanten av stan och den andra på andra sidan Yukon.

Färjeläget är även det norr om stan, så det är bara att knalla iväg.

Med mig får jag råd och bestämda instruktioner hur att bete sig uti markerna, med tanke på björn först och främst.

Nummer ett är en typisk uppställningsplats för husbilar, en makadamplan som inte ser inbjudande ut för ett liggunderlag. Över floden således. Färjan tar mig över, sen är det att gå några hundra meter längs den väg som nu heter "Top of the word highway", sen pekar en skylt ner längs stranden. Highway föresten, ordinär svensk grusväg är den. Tältplatsen består av en mindre grusväg in bland buskagen längs med floden.

Faciliteterna består av pump vars vatten man avråds att intaga, ett antal eldstäder med framlagd ved som vid vite om 5 års fängelse förbjuds att avlägsnas från eldstaden samt en lustig konstruktion som närmast kan liknas vid en svensk

utedansbana i microformat där det är förbjudet att övernatta.

Jag väljer ut några lämpliga buskar mellan grusvägen och Yukon för tältet. Packar in mina saker och beger mig iväg att göra stan.

Staden är uppbyggd av med Front Street parallella avenyer som har nummer 1-8. Dessa korsas av gator, som följaktligen går vinkelrätt mot floden och som har namn efter någon person. Kvarteren som bildas av detta vägsystem kan se ut hur som helst. Allt från byggnader av modernt byggdatum till restaurerade gamla från den tid då det sig begav eller som oftast, helt enkelt återsoden av denna tid. Det vill säga inte mycket. Många kvarter ser ut som veritabla skrotupplag med rester av den gamla bebyggelsen.

Men mitt i allt detta finns kvar tillräckligt för att bygga upp en image av det gamla Dawson, ty det är ändå en inte föraktlig del av stans image och anledning att turisterna ska komma och stanna och spendera pengar.

Man har till exempel Canadas enda lagliga kasino, Diamond Tooth Gerties Gambling Hall och Palace Grand Theatre som ger Gaslight Follies. Allt i tidstypisk anda och bakom dito fasader. I övrigt är man igång att rädda vad som går och i övrigt bygga i en "passande" stil.

Allt jag orkar med denna kväll, är att få i mig lite mat och så i sovsäcken.

Äter en rejäl hamburgare för det rejäla priset 60:-. Det mesta är lite dyrt häruppe.

Går ner till färjan ställer mig vid relingen och blickar uppströms när en röst konstaterar.

Jasså du är svensk du.

En av mina "sverigeplagg" har gjort nytta igen.

Den småländska rösten tillhör Hans Algotsson, en yngling från Vimmerby som gått till sjöss, gått iland, jobbat i den canadensiska skogen och numera anställd på vägverket i Klondyke. Gift och bosatt på Dugas Streat.

Han är den förste i raden av skandinaver som jag ska få träffa här.

Trött in i mörken kryper jag väl påpälsad ner i sovsäcken och somnar.

Vaknar lördagen den 8/9 vid pass klockan 8. Tittar ut ur tältet och stirrar in i en kompakt dimma. Klär mig och beger mig till färjeplatsen. Av andra sidan inte en skymt. I dimman står jag och hör hur en husky tar ton vid en lodge bakom mig i skogen någonstans. Han får genast svar och sen rullar ylet genom nejden. Denna kör sänder en kåre längs min ryggrad och skinnet knottrar sig på kroppen.

Jag får en föraning av vad vargfrossa kan innebära.

Dessa huskies som finns överallt, har som vana att kring denna tid hålla konsert. När den första satsen lagt sig tar snart någon annan i en annan del av byn ton och så rullar det genom nejden.

Dom här hundarna hade redan uppfunnit "the wave".

Efter en tid har jag vant mig och då är det en fantastisk ljudkuliss som ju faktiskt hör hemma här i vildmarken.

När jag stått en stund och väntat och fukten börjar få mig att huttra, kör en bil fram till färjeplatsen.

Privatbilar här i Dawson kan delas in i två grupper. Turisternas olika fordon och så de inhemska. De (in)hemska är nästan alltid stadiga terränggående pickups som används till allt och ser ut därefter. Flaket ser ut som en ambullerande soptipp. Ska något fraktas och det är fullt på flaket, slängs det som för tillfället minst behövs. Jag kan inte dra mig till minnes att ha sett en bil med rent flak, och jag åkte med åtskilliga. Likaså är det med vindrutor och lyktor. Alla spräckta av stenskott och varför byta när det ju ändå genast kommer ett nytt skott. Hytten såg helt stilenlig ut och verket pryds av en på flaket härskande husky.

Föraren tecknar åt mig att stiga in och vänta i värmen. Han halsar just en öl och ber mig att "help yourself". Att ta en öl är den enda tänkbara sysselsättning som grabbarna här uppe kan tänka sig när man väntar på färjan, om man nu måste göra något under tiden. Öl är så att säga ett ganska centralt ämne här uppe. Som den turist och den gröngöling jag är ger han mig lite upplysningar.

Mest är jag intresserad av var man så här dags kan få frukost, men får på köpet en lista över alla ölsyltor och bättre barer. Men har jag inte något annat ärende till stan, så varför så tidigt? Här säger vi godmorn till klockan 11 och har vi dimma så här dags så ligger den kvar till mitt på dan. Så i morgon kan du vända på dig och sova vidare om vädret är såhär.

Han kör mig till centrum och släpper av mig. Jag går in i en slags barservering och ber att få kaffe, bacon med äggröra och bröd.

Guddomligt gott. Jag äter i ensamhet, det är verkligen inte mycket folk i rörelse. Föralldel, det är ju lördag men i alla fall.

När jag nu är varm och mätt tar jag min panna och går ner till Yukon där tävlingarna ska gå av stapeln.

Inte en käft!

Dom kommer väl , så jag tar några pannor och begår så att säga premiären i detta Mecka. Resultatet är att jag nästan förfryser fingrarna.

Ett djäkligt kallt vatten i denna flod.

När ingen anländer och jag så smått blir kall igen, drar jag upp i stan flanerar lite och kommer till sist till The El Dorado Hotel som ägs av borgmästaren Peter Jenkins.

Jag går in i The Sluice Box Lounge sätter mig och tar en öl, ringer hem samt sätter mig att vänta.

Hur rätt jag hade i valet av plats för sådan verksamhet, får jag veta senare. Ty detta ställe är ett slags centralpunkt för personer som har någon position i Klondyke.

Och mycket riktigt, dyker dom inte upp efter hand dom guldgrävare som man träffat tidigare VM. Österrikare, Schweizare och Polackerna med Bogdan i spetsen.

Dom bor lite varstans i stan, en del på hotell andra inackorderade privat. Eftersom de har tillbringat en längre tid här, är detta för dom den naturliga samlingspunkten. Nu får jag äntligen lite ordning på tillvaron. Jag får reda på att kvalet börjar klockan ett, så det är ingen brådska. Att min ankomst var väntad kunde dom också bekräfta, jag var medräknad lugnade dom mig.

Så är det då dags att dra ner till vaskplatsen. Nu ser den mera normal ut. Dimman har lättat och folk börjar samlas. Jag går till "kontoret" för att anmäla mig i amatörklassen och betala. Jag talar även om för damen att jag redan finns på listan och bara ska bockas av. Hon hittar ingen Kalle Rebel bland amatörerna. Nu kommer Rudi Ertl sättande och förklarar det hela. Jo du förstår, det var ju synd att inga fler svenskar kunde komma (finnarna var ett helt flygplan) så jag har anmält dig ibland profsen. Jahadu och där tycker du att jag ska göra bort mig? Jamen du får det ju mycket enklare. Varje land har två finalplatser "gratis", och som ende svensk behöver du alltså inte vaska i kvalheaten idag. Du får ledigt. Kort sagt, det gällde att fixa en så internationellt betonad finalomgång imorgon. Allt för schowen. Och varför ska jag bråka? Efter en minuts betänkligheter säger jag ja.

Detta Johnny, är den mindre smickrande sanningen bakom mina framgångar i guldvaskeVM 1984 i Dawson. Jag minns när du i Kopparberg 1985 kom fram och gratullerade mig till dessa. Jag fick mig inte till att då ta dig ur dina villfarelser. Nu är det gjort och jag kan sova lugnt. Nu gäller det att utnyttja tiden till att se sig om. Jag tar min panna och vandrar iväg längs Yokon, kommer snabbt till Klondike River och följer den till jag möter Bonanza Creek.

Längst ner mot Klondike Highway ligger ett motell, där turister som inte orkar ta sig längre upp längs Bonaza kan köpa en panna grus för några dollar och vaska i ett kar. Det är nu inget som lockar mig så jag fortsätter att trava på längs en krokig, fullständigt sönderkörd väg. Passerar den ena inmutningen efter den andra. Full aktivitet överallt. Mitt mål är en fri claim, där turister med mer spänst i bena kan få vaska gratis. Den ligger bortom en annan turistattraktion. Dredge nr. 4. Som tur är stannar en av dessa ovan beskrivna terränggående bilar och tar upp mig. Helt opåkallat. Hjälpsamheten är stor här i trakterna. Bland de mer udda sakerna jag får lära mig av denna kille är förklaringen till vägskyltarna med " no logs allowed". Dessa hade samtliga försetts med ett extra "s". No slogs allowed, alltså. Vad betyder nu detta, är min fråga. Logs, säger han är större lastbilar. Slogs är slödder. Inte för att jag har sett nå't slödder i trakten, men jag är ju nyligen anländ.

Jag får veta att dessa slogs som här avses inte är vanligt slodder, utan hippies som tydligen firar någon sommarmånad i den arctiska solen. På 70-talet var det som populärast. Rikemansbarn som levde livet med beachpartys vid Yokon. Så här års har dom för länge förlagt sina fester till Californien igen, och det hela verkar vara avtagande gudskelov. Man är inte glad åt dom här uppe.

Väl framme på den fria claimen ger jag mig i kast med vaskandet. Orsaken till att den är fri är snart uppenbar. Inget annat var heller väntat. Ägnar istället en del tid åt de andra turisterna. Ett ungt par samt en fader med sina två tonårssöner. Dom blir vederbörligen imponerade av mina kunskaper på området och djupt besvikna när det går upp för dom hur djupt och noggrannt man måste titta i pannan för att upptäcka det som eventuellt glimmar underst i sanden. Inga nuggets här inte.

Jag packar ihop mina saker och beger mig nedåt igen. Tackar nej till lift med de andra. Den amerikanske fadern betraktar mig misstänksamt, tänker förmodligen en del saker om den svenske knäppskallen som ska gå, och det unga paret har väl nog med sig själva.

Jag kommer till Dredge nr 4. På håll ser den ut som ett jättebrädskjul där den står i dalen. När jag kom närmare ser jag hur de långa transportbanden sticker ut. Inte alls olik en Dinosaurie står den som ett monument över gångna tiders gruvsdrift. En trevånings tråkåk på larvfötter. Jag beser det hela in och utvändigt och känner mig liten. Spåren i naturen förskräcker också. Som jag sett från luften och ska få se på många andra håll, liknar hela omgivningen en jättetvättbräda. Det som mudderverket tuggat i sig i ena ändan lämnade bandet på andra sidan rentvättat efter sig när dredgen kryper fram med svängande armar. Bara sten och grus, och i detta klimat tar det lång tid att dölja med ny växtlighet.

Jag knallar vidare nedströms. En lång promenad väntar mig till Dawson. Plötsligt stannar ännu en jeep bredvid mig. En kille häver sig ut och frågar vem tusan som kört över min panna.

Jag förklarar för en misstroget tittande kille att en panna köpt i norra Finland mycket väl kan se ut så här.

Från Sverige sa du? Du, jag ska bara parkera bilen, gå ner till baracken så länge sa han och pekade. Så blev det att jag sitter på altanen till baracken i eftermiddagsolen och tar en öl ihop med denne Dwein. Det blir flera innan han hört sig mätt på min historia och så droppar hans anställda grabbar in för att äta middag. Så blir det att jag sitter vid bordet, kåkar spagetti, dricker italienskt rödvin och får dra samma historia igen för de nytillkomna.

Från Sverige sa du? Jag tyckte mig känna igen frågan.

GOTT NYTT ÅR

Tävlingskul
Utbildning
Sammanhållning

Utdygnings
Kunskapspridning
Medlemsförmåner